

WIEŚC GMINNA

Z CHMIELNIKA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
BŁĘDOWA TYCZYŃSKA * BORÓWKI * CHMIELNIK * WOLA RAFAŁOWSKA * ZABRATÓWKA
Październik 2015 Nr 3/2015

**Tu jest pamięć i tutaj świeczka.
Tutaj napis i kwiat pozostanie.
Ale zmarły gdzie indziej mieszka
na wieczne odpoczywanie.**

**Smutek to jest mrok po zmarłych tu,
ale dla nich są wysokie, jasne światy.
Zapal świeczkę.
Westchnij.
Pacierz zmów.
Odejdź pełen jasności skrzydlatej.**

Joanna Kulmowa "W Zaduszki" [fragm.]

W NUMERZE

URZĄD GMINY INFORMUJE _____ 2

- Sesje Rady Gminy Chmielnik _____ 2
 Bieżące prace drogowe _____ 3
 Apelujemy o nie spalanie odpadów w piecach i kotłowniach domowych _____ 4
 Nowe zasady wycinki drzew i krzewów obowiązujące od 28 sierpnia 2015 r. _____ 4
 U\$Atrip2015 wyprawybusem.pl w podróży dookoła Stanów Zjednoczonych _____ 5

OŚWIATA I KULTURA _____ 7

- Innowacja pedagogiczna _____ 7
 Tożsamość – na marginesie września i powrotu do szkoły... _____ 7
 Adaptacja przedszkolna - Jak sprostać nowym wyzwaniom? _____ 9

- Nowy oddział przedszkolny w Błędowej Tyczyńskiej _____ 10
 Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia _____ 11
 Ile nam do zdrowia potrzeba? _____ 12
 Z biblioteki w szeroki świat _____ 13
 Młodzi Polacy i Ukraińcy, warsztaty teatralne, wakacje, Podhale - krótko mówiąc, było pięknie! _____ 14
 Przeżyć ten dzień jeszcze raz... _____ 15
 Na 10-lecie Święta Gminy Chmielnik _____ 16
 Głodni języka _____ 17
 Jak bawiliśmy i uczyliśmy się razem w projekcie. _____ 17

STOWARZYSZENIA _____ 18

- Wolańskie projekty _____ 18
 „Rusz głową i mięśniami” _____ 19

- Zadanie publiczne dofinansowane z Urzędu Gminy Chmielnik _____ 20

GOPS W CHMIELNIKU _____ 20

- Świadczenia rodzinne _____ 20
 Pomoc społeczna _____ 21
 Świetlica socjoterapeutyczna _____ 21

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA _____ 22

- Kolejna edycja akcji „Ratujemy i Uczymy Ratować” _____ 22
 Nowy sprzęt dla OSP Wola Rafałowska22
 OSP Zabratówka mistrzem powiatu! _____ 23

Urząd Gminy informuje

SESJE RADY GMINY CHMIELNIK

Na ostatniej sesji VII kadencji Rady Gminy Chmielnik, podjęto następujące uchwały:

SESJA VIII

1. UCHWAŁA NR VIII/45/2015 Rady Gminy Chmielnik z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017.
2. UCHWAŁA NR VIII/46/2015 Rady Gminy Chmielnik z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie zmian budżetu i zmian w budżecie Gminy 2015 rok.
3. UCHWAŁA NR VIII/47/2015 Rady Gminy Chmielnik z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Chmielnik.
4. UCHWAŁA NR VIII/48/2015 Rady Gminy Chmielnik z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie utworzenia na terenie Gminy Chmielnik odrębnego obwodu głosowania w zarządzonych na dzień 25 października 2015 r. wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

5. UCHWAŁA NR VIII/49/2015 Rady Gminy Chmielnik z dnia 13 sierpnia 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XL/270/2014 Rady Gminy Chmielnik z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie wniesienia wkładu własnego w formie dotacji celowej na potrzeby realizacji w 2014 r. projektu pn.: „Opracowanie dokumentów strategicznych dla Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”, dofinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013, objętego porozumieniem zawartym w dniu 10 lipca 2013 r. pomiędzy Gminą Miasto Rzeszów oraz pozostałymi Gminami tworzącymi Rzeszowski Obszar Funkcjonalny, zwanym Umową Partnerską, dotyczącym powierzenia Gminie Miasto Rzeszów zadań publicznych z zakresu realizacji w/w projektu oraz dotyczącym ustalenia zakresu współdziałania Stron-Gmin przy realizacji w/w projektu.

Treść wszystkich uchwał dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Chmielnik pod adresem www.bip.chmielnik.pl w dziale prawo lokalne – uchwały.

Adam Tereszkievicz

Idzie jesień

BIEŻĄCE PRACE DROGOWE

Mija kolejny okres intensywnych prac drogowych. W bieżącym roku podjęto działania dotyczące istotnych przedsięwzięć obejmujących gminną sieć komunikacyjną.

W lipcu zakończono realizację najważniejszej inwestycji drogowej w bieżącym roku - przebudowy drogi gminnej nr 108260 R Wola Rafałowska – Michałki – Albigowa. Koszt przedsięwzięcia wyniósł 648 230,28 zł brutto, z czego 50% kosztów zostało pokrytych z dotacji uzyskanej w ramach Wieloletniego Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych. Prace objęły łączny odcinek 1818 m. Dzięki inwestycji droga uzyskała nową nawierzchnię, umocnione pobocza, nowe oznakowanie i bariery energochłonne. Wykonawcą zadania była firma PBI Infrastruktura, ul. Kolejowa 10E, 23-200 Kraśnik. Przedmiotowa droga została również nowym stałym projektem organizacji ruchu regulującym zasady komunikacji samochodowej.

Drugą ważną tegoroczną inwestycją była przebudowa drogi gminnej Błędowa Tyczyńska - Wielka Góra na odcinku 1200 m. Zakres prac obejmował: wykonanie robót ziemnych, oczyszczeniu rowów, wykonanie nawierzchni bitumicznej na podbudowie z kruszywa, wykonanie utwardzonych poboczy oraz odcinkowe umocnienie rowów ściekami betonowymi. Efektem realizacji przedsięwzięcia jest powstanie nowego i dogodnego połączenia komunikacyjnego między miejscowościami Błędową Tyczyńską i Hyżnem biegnącego przez przysiółek Wielka Góra. Wykonawcą robót były firma Skanska S.A., ul. Gen. Zajączka 9, 01-518 Warszawa. Koszt realizacji zadania wyniósł 305 039,99 zł (brutto). Równie ważną tegoroczną inwestycją była przebudowa drogi gminnej nr 108268 R Zabratówka - Markówki - Stawy na długości łącznej 738 m. Realizacja przedsięwzięcia objęła: wykonanie nawierzchni bitumicznej na podbudowie z kruszywa, oczyszczenie rowów, przebudowę przepustu Ø 1500 mm, wykonanie utwardzonych poboczy oraz odcinkowe umocnienie rowów ściekami betonowymi. Także w tym przy-

padku efektem realizacji zadania było powstanie dogodnego połączenia drogowego między sąsiadującymi gminami Chmielnik i Markowa. Wykonawcą robót były firma PBI Infrastruktura. Koszt realizacji inwestycji wyniósł 207 897,12 zł (brutto). Na realizację obu w/w zadań Gmina Chmielnik otrzymała dofinansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na przeciwdziałanie skutkom klęski żywiołowych lub ich usuwanie, dotacja pokryła ok. 80% kosztów robót.

W ostatnim okresie prowadzone są prace modernizacyjne dróg na obiektach poscaleniowych. Przedsięwzięcie obejmuje realizację dwóch zadań. Pierwszym z nich jest przebudowa drogi gminnej wewnętrznej położonej na działkach nr 1206 w Zabratówce i nr 746 w Błędowej Tyczyńskiej (przysiółek Kłapy). Prace są prowadzone na odcinku 641 m. Drugim wykonywanym zadaniem jest przebudowa drogi wewnętrznej o nr 248 w Błędowej Tyczyńskiej (odcinek 330 m). Zakres prac obejmuje wykonanie nawierzchni bitumicznej na podbudowie z kruszywa oraz wykonanie utwardzonych poboczy. Wykonawcami zamówień jest firma Eurovia Polska S.A. Łączna wartość zamówień wynosi 195 000,00 zł brutto. Na realizację w/w zadań uzyskano dotację z funduszy związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych udzieloną przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, która pokrywa 100% poniesionych wydatków.

W październiku Gmina Chmielnik otrzymała promesę (przyrzeczenie dotacji) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na przebudowę 640 m odcinka kolejnej drogi gminnej Markówki - Bieszczady – Potoki w Zabratówce. Dotacja pochodzi z rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na przeciwdziałanie skutkom klęski żywiołowych lub ich usuwanie i ma pokryć 80% kosztów zadania. Zakres prac na w/w drodze obejmuje: oczyszczenie rowów, wykonanie podbudowy z kruszywa, wykonanie nawierzchni bitumicznej, wykonanie utwardzonych poboczy i odcinkowe umocnienie rowów. W chwili obecnej prowadzona jest procedura przetargowa mająca na celu wyłonienie wykonawcy inwestycji. Przedsięwzięcie ma być zrealizowane do końca bieżącego roku.

W minionych miesiącach wykonano remonty cząstkowe wewnętrznych dróg gminnych, podczas których wbudowano w nawierzchnię dróg 700 ton kruszywa. W tym okresie w Błędowej Tyczyńskiej zamontowano trzy wiaty przystankowe (sfinansowane z tzw. funduszu sołeckiego). Cały czas prowadzone są również bieżące prace remontowe i ziemne na terenie gminy (odmulanie rowów, naprawa przepustów, wyrównywanie korony drogi, usuwanie zarzadczeń, koszenie poboczy, itp.).

Marek Czarnota

(zdjęcie z plakatu ogólnopolskiej akcji fundacji ekologicznej Arka „Kochasz dzieci nie pal śmieci”)

APELUJEMY O NIE SPALANIE ODPADÓW W PIECACH I KOTŁOWNIACH DOMOWYCH

W związku z rozpoczynającym się okresem grzewczym przypominamy wszystkim mieszkańcom Gminy Chmielnik, iż **spalanie odpadów w piecach i kotłowniach domowych oraz na wolnym powietrzu jest zabronione i karalne.**

Każdego roku w sezonie grzewczym odnotowuje się liczne skargi mieszkańców na uciążliwe i duszące zapachy pochodzące ze spalania śmieci w domowych piecach. Zgodnie z ustawą o odpadach oraz Kodeksem wykroczeń – zakazane jest spalanie odpadów w piecach i kotłowniach domowych oraz na wolnym powietrzu. **Za palenie śmieci grozi kara grzywny w wysokości 5000 zł.**

Pamiętajmy, że domowe piece i kotłownie nie są przystosowane do spalania odpadów, gdyż posiadają zbyt niską temperaturę i w efekcie wytwarzają trujące substancje

gazowe, m.in. tlenek węgla który uszkadza płuca, tlenek azotu drażniący drogi oddechowe, jak również: dwutlenek siarki, chlorowodór, cyjanowodór, a także rakotwórcze związki zwane dioksynami i furanami. Te toksyczne związki powodują wzrost zachorowań na choroby układu oddechowego, alergie i nowotwory. Spalanie śmieci w piecach domowych powoduje również osadzanie się trudno usuwanej sadzy w przewodach kominowych, której nadmiar może doprowadzić do zapalenia się i popęknięcia komina. Jest to bardzo często przyczyną zaccadzenia oraz pożaru domu.

Apelujemy więc o przestrzeganie przepisów prawa oraz poszanowanie otaczającej nas przyrody czy osób mieszkających w pobliżu. W szczególności zaś **zadbajmy o zdrowie Naszych dzieci.**

Lidia Urbaś

NOWE ZASADY WYCINKI DRZEW I KRZEWÓW OBOWIĄZUJĄCE OD 28 SIERPNI 2015 R.

**UWAGA!
WYCINKA
DRZEW**

Szanowni Mieszkańcy, od **28 sierpnia br.** obowiązują nowe zasady dotyczące wycinki drzew i krzewów. Bowiem ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1045) **wprowadziła treścią art. 29 gruntowne zmiany w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm. 24).

Najważniejsze zmiany jakie zostały wprowadzone to:

Określone zostały wielkości obwodów pnia drzew (a nie jak dotychczas ich wiek), które podlegają obowiązkowi uzyskania zezwolenia.

Zezwolenie nie jest wymagane jeśli obwód pnia drzewa mierzonego na wysokości 5 cm od ziemi nie przekracza:

- **35 cm** – w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego;
- **25 cm** – w przypadku pozostałych gatunków drzew.

Na usunięcie drzew, których obwód pnia przekracza podane wyżej wartości uzyskanie zezwolenia jest konieczne!

1. Zniesiono obowiązek dołączenia do wniosku tytułu prawnego do władania nieruchomością, na której rosną drzewa lub krzewy, na rzecz **oświadczenia o posiadaniu tytułu prawnego, składanego pod rygorem odpowiedzialności karnej.**

2. Zniesiono obowiązek uzyskiwania zezwolenia na usuwanie krzewów na terenach pokrytych roślinnością pełniącą funkcje ozdobne, urządzonej pod względem rozmieszczenia i doboru gatunków posadzonych roślin (np. z ogrodów przydomowych, indywidualnych ogródków działkowych) z wyłączeniem krzewów pełniących istotne funkcje przyrodnicze, krajobrazowe lub estetyczne, tj. w pasie drogi publicznej, na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz na terenach zieleni. **Zezwolenie nadal jest wymagane na usunięcie zadrzewień naturalnych, takich jak krzewy śródpolne czy nadwodne, które podlegają ochronie prawnej.**
3. Przewidziano możliwość usunięcia drzew lub krzewów w przypadku sprawnego usuwania skutków działań czynników naturalnych, np. silnych wiatrów, powodzi, działalności bobrów, wypadków czy katastrof, które mogą stanowić utrudnienie w korzystaniu z dróg, urządzeń i innego mienia. **Wprowadzono możliwość usunięcia powalonych lub złamanych drzew przez właściwe służby (np. straż pożarną) lub przez właścicieli nieruchomości po oględzinach przeprowadzonych przez pracownika urzędu.**
4. Zapewniono ochronę zadrzewień przed niepotrzebną wycinką w sytuacji, gdy zaplanowana inwestycja nie jest realizowana. Z tego powodu drzewa i krzewy mogą być usunięte tylko na dalszym etapie przedsięwzięcia, tj. pod warunkiem uzyskania przez inwestora prawnomocnego pozwolenia na rozbiórkę, zaś w przypadku

budowy zgłoszenia lub pozwolenia na realizację inwestycji.

5. Określono, że prace w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadza się w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom i nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa;
- wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywrócenia statyki drzewa.

Zabiegi wykonuje się na podstawie dokumentacji, w tym dokumentacji fotograficznej, wskazującej na konieczność przeprowadzenia takiego zabiegu. Dokumentację przechowuje się przez okres 5 lat od końca roku, w którym wykonano zabieg.

6. Wskazano, że za czynności polegający na:

- usunięciu drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia;

- usunięciu drzewa lub krzewu bez zgody posiadacza nieruchomości;
- zniszczeniu drzewa lub krzewu (usunięciu gałęzi w wymiarze przekraczającym 50% korony);
- uszkodzeniu drzewa spowodowane wykonaniem prac w obrębie korony drzewa (usunięciu gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony)

Wójt, burmistrz albo prezydent miasta wymierza administracyjną karę pieniężną.

Kara jest nakładana na posiadacza nieruchomości, albo właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego, albo na inny podmiot, jeżeli działał bez zgody posiadacza nieruchomości.

W związku z wejściem w życie znowelizowanej ustawy o ochronie przyrody zmianie uległ również wniosek o zezwolenia na usuwanie drzew i krzewów, który jest dostępny w siedzibie Urzędu Gminy Chmielnik, 36-016 Chmielnik 50 pokój 37 lub do pobrania na stronie internetowej urzędu www.bip.chmielnik.pl, w zakładce moja sprawa – ochrona środowiska. Szczegółowe informacje można uzyskać również pod nr tel. 17 23 04 048.

Lidia Urbaś

★U\$ATRIP2015★

WYPRAWYBUSEM.PL W PODRÓŻY DO KOŁA STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Bizony w Parku Narodowym Yellowstone (Large)

Chmielnik, 7 lipca rano. Właśnie dopychamy ostatnie rzeczy do swoich i tak już obszernych bagaży, by za chwilę w 8-osobowej grupie wyruszyć w naszą piątą podróż w ramach projektu wyprawybusem.pl. Jak na jubileusz przystało – cel jest ambitny: Stany Zjednoczone Ameryki Północnej. Każdy z nas wkrótce po raz pierwszy w życiu postawi swoje nogi na innym kontynencie. Za sobą mamy już ponad pół roku intensywnych przygotowań, w których pomogły nam również lokalne firmy i instytucje w różnorodny sposób wspierając nasz wyjazd. Serdecznie dziękujemy Drukarni Cyfrowej Zakładu Aktywności Zawodowej w Woli Rafałowskiej, Lokalnej Grupie Działania Lider Dolina Strugu, firmie SZiK z Tyczyna oraz Why Not Travel z Kielnarowej. To dzięki ich pomocy możliwa była realizacja naszego wielkiego American Dream!

Witaj Ameryko!

10 lipca – dzień, który zamiast 24 godzin trwał aż 31 – zostanie na długo w naszej pamięci. Właśnie wtedy po 60-godzinnej podróży docieramy do Nowego Świata, gdzie od razu zostajemy serdecznie przyjęci przez tutejszą Polonię. Pierwsze dni mijają nam na adaptacji do nowego trybu życia, zbieraniu cennych rad od rodaków mieszkających w USA oraz zwiedzaniu Chicago! Jako, że bus przytywa

do Nowego Jorku, trzeciego dnia wyjazdu rozdzielamy się: Bartek i Przemek jadą do NYC odebrać „Maleńką” a reszta zostaje jeszcze w Chicago.

Chicago (Large)

Z pompą paliwa do USA

Odbiór busa idzie chłopakom zaskakująco sprawnie i już po 20 minutach dostają kluczyki do Maleńkiej. Ale za nim ruszymy w trasę czeka nas jeszcze wymiana pompy paliwowej, która zaczęła szwankować jeszcze w Europie podczas transportu busa do Bremenhaven. Brakiem części nie musimy się martwić, bo – o dziwo! – bez problemu udało nam się zabrać ją w bagażu do USA. Niestety okazuje się, że oprócz pompy paliwa należy wymienić również koło pasowe pompy wtryskowej, którego już nie mamy. Na szczęście udaje się zamówić ją z Teksasu, a polski mechanik Jarek, mimo, że od kilku dobrych lat nie naprawiał tak starego auta, podejmie się tego wyzwania i co więcej – postara się, żeby nasz już dość ubogi studencki budżet nie został zbyt nadszarpnięty. Koszt pracy przy aucie okazuje się naprawdę promocyjny – nie płaci-

my za nią ani złotówki! Mało tego – w prezencie dostajemy jeszcze dolary na szczęśliwą podróż!

Bus na polskich tablicach śmiga po highway'u!

Skoro bus już w pełni sił, to w końcu możemy ruszać przed siebie! „Malańka” mknie przez amerykańskie highway'e, nie sprawiając najmniejszych problemów. Po drodze spotykamy się z bardzo entuzjastycznymi reakcjami zarówno Polonii, jak i samych Amerykanów – nikt z napotkanych nie może uwierzyć, że sprowadziliśmy auto aż z samej Polski i dostaliśmy pozwolenie by na polskich rejestracjach podróżować dookoła USA. Z dnia na dzień Stany Zjednoczone zaczynają robić na nas coraz większe wrażenie. Pierwszy park narodowy Badlands, pomnik czterech amerykańskich prezydentów – Mt. Rushmore oraz wodza indiańskiego Szalonego Konia, Diabelska Wieża i wszechobecne przepiękne krajobrazy przekonują, że było warto! A to dopiero sam początek.

Po kilku dniach i przebieciu się przez Góry Skaliste, będące najwyższym punktem, na jaki kiedykolwiek wyjechała Malańka i my sami zresztą też (ponad 3000 m n.p.m) docieramy do parku narodowego Grand Teton oraz słynnego Yellowstone – pierwszego parku narodowego na świecie. Spędzamy tam kilka dni, podczas których oglądamy wybuchy gejzerów i gorące źródła, wędrujemy pięknymi kanionami oraz spoglądamy prawie oko w oko bizonom, łosiom, jeleniom, kojotom, a nawet udaje nam się wypatrzeć z daleka czarnego niedźwiedzia! Próbuje też pobić swoim busem rekord prędkości na słonej równinie Bonneville.

Po odwiedzinach w parkach przychodzi czas na kolejną integrację z Polonią. Trzy dni spędzamy w okolicach Tahoe Lake wraz z Maćkiem i jego rodziną, by następnie wyruszyć w kierunku gorącej Kalifornii. Okazuje się, że upał jest tak wielki, że w parku narodowym Yosemite zamiast najwyższego wodospadu Ameryki Północnej spoglądamy tylko na ledwo widoczną strużkę wody. Tej nie brakuje natomiast w Pacyfiku, nad który docieramy schodząc na plażę tuż pod słynnym Golden Bridge w San Francisco. Od tego miejsca rozpoczynamy podróż słynną „Kalifornijską 1” – przepiękną drogą wiodącą tuż nad samym brzegiem Oceanu Spokojnego. Widoki dosłownie zapierają dech w piersiach, a barwa wody przyprawia o zawrót głowy. Zwieńczeniem pierwszej części wyprawy jest wizyta w Los Angeles, gdzie depczemy po piaskach słynnej Venice Beach, odwiedzamy Aleję Gwiazd wraz z Dolby Theatre, w którym rozdawane są Oscary. Oczywiście wspinamy się również na wzgórze, by zobaczyć wizytówkę miasta: 14-metrowy napis „Hollywood”.

Z Los Angeles ruszamy zobaczyć największe drzewa świata – sekwoje oraz sprawdzić naszą i busa odporność na wysokie temperatury odwiedzając jedno z najgorętszych miejsc na Ziemi: park narodowy Doliny Śmierci, gdzie temperatury sięgają nawet ponad 50°C! Pozostając w pustynnym klimacie ruszamy w kierunku Las Vegas, by w tamtejszych kasynach przegrać kilka dolarów. O dziwo niektórzy z nas wychodzą z kasyna bogatsi niż tam weszli!

Następny tydzień naszej podróży to małe tourne po najstojniejszych parkach narodowych. Zaczynamy od

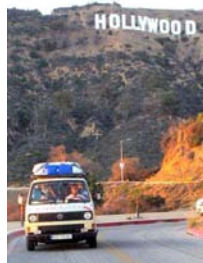
zachwycającego Zion NP i przepięknego trekkingu na Angels Landing. Udaje nam się również wybrać na szlak biegnący w korycie rzeki – możliwość przemierzenia trasy w wodzie niejednokrotnie sięgającej aż po sam pas daje nam mnóstwo zabawy. W Bryce NP zachwyca się przepięknymi iglicami „Hoodooos” o wschodzie słońca, a w Arches podziwiamy łuki skalne skąpane (o dziwo!) w deszczu. Bajeczny krajobraz Canyonland NP przygotowuje nas wszystkich o zawrót głowy. Wjeżdżamy również na teren Indian Navajo, gdzie znajduje się chyba najstojniejszy widok w całym USA - droga do Monument Valley.

Tuż po wyjeździe z tego pięknego rejonu dalsza część naszej wyprawy niespodziewanie staje pod wielkim znakiem zapytania. Z tyłu busa zaczyna wydobywać się dym, a naszych uszu dobiega nie wróżący nic dobrego huk. Okazuje się, że z niewiadomej przyczyny wybita została jedna ze świec żarowych, której część pozostała prawdopodobnie wewnątrz silnika.

Z pomocą przychodzą nam tutejsi Indianie dając dach nad głową i oferując wielką pomoc przy naprawie busa. Na szczęście los pisze nam najlepszy z możliwych scenariuszy - świeca rozpadła się w drobny mak i nie uszkodziła silnika. Wyprawa może trwać dalej!

Z wielkim bananem na twarzy ruszamy więc w dalszą podróż! Czekają na nas jeszcze Kanion Antylopy, Horseshoe Bend oraz najważniejszy: Wielki Kanion Kolorado! Pięknym widokom nie ma końca, ale czasu niestety mamy coraz mniej. W drodze na Florydę przejeżdżamy fragment słynnej Route 66, spędzamy noc na białej pustyni w White Sands NP, a potem - prawie z prędkością światła - przemierzamy się na najdalej na południe wysunięty kawałek USA – Key West. Tam czeka nas nie lada niespodzianka! W Polskim sklepie zostajemy ugoszczeni prawdziwymi pierogami, kabanosami oraz polskim piwem. Kto by się spodziewał na samym koniuszku kontynentalnej części USA? Na Florydzie odwiedzamy jeszcze słynną farmę aligatorów oraz jeszcze bardziej słynne (choć niestety tym razem deszczowe) Miami Beach! Ostatni etap podróży to stolica Stanów Zjednoczonych – Waszyngton oraz powrót do Nowego Jorku, skąd nasz bus wypływa do Europy. 20 września po 75 dniach wracamy do swoich domów wprost na niedzielny obiad :)

Podczas naszej tegorocznej podróży po raz kolejny przekonaliśmy się, że nie ma rzeczy nie możliwych. Że CHCIEĆ, znaczy MÓC. Trzeba tylko wierzyć w to, że się da! Zachęcamy Was wszystkich – i młodszych i starszych – aby spakować plecaki i wyruszyć w drogę, choćby na krótką chwilę, choćby niedaleko. Podróże nie tylko sprawiają przyjemność, ale i kształcą – kto tego spróbował, ten wie; kto nie spróbował – niech przekona się na własnej skórze! Szerokiej drogi!

Kanion Antylopy (Large)

Park Narodowy łuków skalnych Arches (Large)

Oświata i kultura

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

Dzieci mają naturalną potrzebę odkrywania i zrozumienia świata. Zadają pytania, próbują tworzyć definicje na miarę rozumienia rzeczywistości. Wszystkiego chcą dotknąć, spróbować. Proces uczenia się dziecka bazuje na jego indywidualnych doświadczeniach uzyskiwanych w toku działania. Dziecko konstruuje obraz rzeczywistości nie tyle słuchając o niej, ile jej doświadczając. Działając, eksperymentując, czynnie biorąc udział w zajęciach poznaje ono świat wielozmysłowo, co kształtuje w nim pełniejszy obraz środowiska w jakim żyje i się rozwija. Poznawanie polisensoryczne poprzez zmysł wzroku, słuchu, węchu, smaku, dotyku pozwala na konstruowanie całościowego obrazu rzeczywistości. Jest sposobem, warunkiem przejścia z myślenia sensoryczno-motorycznego do myślenia konkretno-wyobraźniowego. Aby zachować w dzieciach tę naturalną potrzebę rozwijania ciekawości i zadawania pytań, chcemy dać im przestrzeń do samodzielnego eksperymentowania, obserwacji otoczenia, poszukiwania odpowiedzi na pytania, poznawania różnych miejsc, doświadczania i przeżywania.

Postanowiliśmy wprowadzić uczniów w niezwykle ciekawy świat przyrody, nauki, środowiska życia ludzi na dodatkowych zajęciach.

Opracowany przez nas program innowacji, którą zatytułowaliśmy „Poznajemy, rozumiemy, odkrywamy” przeznaczony jest dla uczniów pierwszego etapu nauczania Szkoły Podstawowej nr 1 im. por. Jana Bałdy w Chmielniku.

Celem innowacji jest możliwość wszechstronnego rozwoju dzieci, aby obniżyć ich lęk przed nowymi wy-

zwianiami i pozwolić na doświadczanie nowych wrażeń. Gotowość do podejmowania przez dzieci wyzwań pozwoli na ograniczenie szeregu czynników, takich jak: nieśmiałość, strach przed nowością, przekonanie, że dziecko jest za małe i nie może samodzielnie działać, wyłączenie przez dorosłych.

Zajęcia innowacji przez cały czas jej trwania dotyczyć będą następujących tematów głównych:

- ✓ MOJA MIEJSCOWOŚĆ
- ✓ DRZEWO GENEALOGICZNE
- ✓ DRZEWA
- ✓ OWADY
- ✓ WODA
- ✓ POGODA
- ✓ ROŚLINY
- ✓ POWIETRZE
- ✓ ELEKTRYCZNOŚĆ
- ✓ DINOZAURY
- ✓ WSZECHŚWIAT
- ✓ MUZEUM
- ✓ KSIĄŻKA
- ✓ MUZYKA
- ✓ KOMPUTERY

Realizacja programu umożliwi wszechstronny rozwój dziecka, rozwijanie jego zainteresowań, jak również możliwość spędzenia wolnego czasu w interesujący sposób.

Innowacja pedagogiczna ma charakter edukacyjno-wychowawczy i realizowana będzie na pierwszym etapie nauczania przez trzy lata nauki (tj. 2015 – 2018). Zajęcia odbywać się będą raz w tygodniu. Uczestniczyć w nich będą chętni uczniowie.

*Halina Biestek
Bernadetta Gąska
Zespól Szkół w Chmielniku*

TOŻSAMOŚĆ – NA MARGINESIE WRZEŚNIA I POWROTU DO SZKOŁY...

Pierwszy wrzesień. Data ta kojarzy się przede wszystkim z końcem wakacji, z nowym rokiem szkolnym, z obowiązkami i, dla niektórych, z nieubłaganym upływem czasu. Jakkolwiek by tego dnia nie kojarzyć - jest on jednak dla Polaków dniem szczególnym...

Rok 1939... sierpień, w powietrzu czuć powiewy jesieni. Dzieciom i młodzieży kończą się wakacje, czas pomyśleć o szkole, o nowych obowiązkach. I choć od jakiegoś czasu głośno mówi się o wojnie, to jednak nikt poważnie o niej nie myśli... do godziny 4:45, gdy okręt pancerny Schleswig – Holstein zaatakował polską placówkę wojskową na Westerplatte, albo nawet wcześniej, do 4:35 (choć niektóre źródła podają godzinę 4:40, a nawet

5:40 – spory historyków są odwieczne), gdy zginęli mieszkańcy Wielunia, ofiary pierwszego niemieckiego nalotu na polską ziemię, polskie miasta. Niewyobrażalne stało się nieuniknione... Rozpoczęła się dla wojsk polskich kampania wrześniowa – szereg przegranych formalnie bitew, ale moralnie zwycięskich, a dla ludności cywilnej zaczął się exodus - w poszukiwaniu bezpiecznego miejsca – od nalotów, od ostrzału, od śmierci... Wielu z uciekających zginęło, wielu opuściło rodzinną ziemię, by już nigdy do niej nie powrócić... Szkoły zaś pozostały zamknięte...

Po klęsce wrześniowej rozpoczął się bodaj najtragiczniejszy rozdział w naszej historii – okupacja...

Od tamtej pory minęło 76 lat... Statystyki mówią, że to średnia życia jednego pokolenia. Odchodzą od nas ci, którzy doświadczyli okrucieństw wojny i okupacji. Czy razem z nimi odejdzie też o nich pamięć? Bo łatwo się zapomina, żyjemy w czasach względnego spokoju (dla nas, Polaków, bo na świecie punktów zapalnych jest całkiem sporo). Czy rozkoszowanie się sytuacją: bo mnie jest dobrze, bo mnie to nie dotyczy - usprawiedliwia naszą niepamięć?

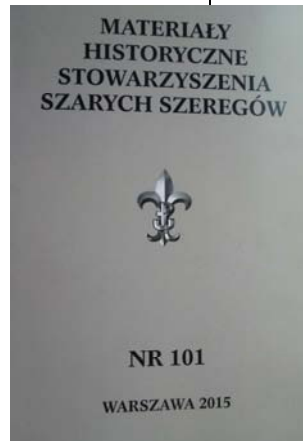
Jan Paweł II powiedział kiedyś: „Naród, który zapomina o swojej historii, jest skazany na zagładę”. Komu więc tę naszą tragiczną przeszłość należy przekazywać, abyśmy „nie zginęli”, a raczej, biorąc pod uwagę obecne uwarunkowania: nie zatracili tożsamości? Pytanie retoryczne, niejedna osoba uśmiechnie się i pokiwa głową z politowaniem nad banalnością tego sformułowania. W 1939 r. rok szkolny nie zaczął się tak jak powinien, więc, pierwszego września, idąc do szkoły każdy uczeń musi o tamtym dniu pamiętać. Przede wszystkim przez szacunek i wdzięczność dla wojenno – okupacyjnego pokolenia. I również dlatego, by nie stały się prawdą słowa pierwszego Naczelnika wolnej Polski Józefa Piłsudskiego, który stwierdził: „Naród, który traci pamięć, przestaje być Narodem – staje się jedynie zbiorem ludzi czasowo zajmujących dane terytorium”.

W Zespole Szkół w Chmielniku dbamy o to, by młodzież pamiętała nie tylko o tej rocznicy, ale i o wszystkich innych związanych z polską historią. Służą temu akademia, spotkania rocznicowe, rozmowy na lekcjach – nie tylko historii, służy uczestniczenie w różnych konkursach tematycznie związanych z wojną i okupacją. Służą obchodzone corocznie Święto Patronów Szkół wchodzących w skład Zespołu, które jest okazją do przypomnienia nie tylko tragicznego września 1939 r., ale przede wszystkim sylwetek tych, których Szkoła Podstawowa nr 1 i Gimnazjum noszą imiona. 2 października 2015 r. po raz kolejny wspomnimy por. Jana Bałdę i harcerzy z tajnej okupacyjnej organizacji „Szare Szeregi”.

Nasi uczniowie – i ze szkoły podstawowej, i gimnazjaliści na pewno będą w przyszłości wśród tych, którym historia ojczystego kraju nie będzie obca, bo w jakimś sensie w niej uczestniczą, czego przykładem może być nie

tylko czynny lub bierny udział w akademiach, ale także uczestniczenie w konkursach historycznych, co już wymaga od uczniów zdobycia wiedzy i bardzo osobistego zaangażowania. W lipcu 2014 roku, wtedy jako pierwszoklasistki, uczennice Gimnazjum im Szarych Szeregów zdobyły zespołowo drugie miejsce w Gimnazjalnym Konkursie, który miał miejsce się w Hyżnem, a tematycznie związany był z generałem Władysławem Sikorskim, natomiast w lutym 2015r., gdy rozstrzygnięto Ogólnopolski Konkurs Literacki „Mój Arsenał”, poświęcony Powstaniu Warszawskiemu i Szarym Szeregami, który zorganizowało Stowarzyszenie Szarych Szeregów i Związek Harcerstwa Polskiego, a patronat nad konkursem objął Prezydent RP, jedną z dziesięciu wyróżnionych osób spośród uczestników konkursu (a prac z całej Polski napłynęło ponad 200) okazała się nasza gimnazjalistka, uczennica klasy trzeciej. Jej wypowiedź (refleksje dotyczące Powstania Warszawskiego) – podobnie jak i innych wyróżnionych – została opublikowana w numerze 101/2015 „Materiałów Historycznych Stowarzyszenia Szarych Szeregów”

To tylko ostatnie, najnowsze osiągnięcia naszych uczniów związane z poznawaniem trudnych i niejednokrotnie tragicznych, ale przecież naszych polskich dziejów. Podobnych sukcesów w ciągu istnienia obydwu szkół było więcej. I dlatego można powiedzieć, że młodzież uczęszczająca do Zespołu Szkół w Chmielniku zachowa pamięć o tamtych latach, o tamtym wrześniu, a przez to, i własną, i narodową tożsamość.

Daria Głodowska

ADAPTACJA PRZEDSZKOLNA - JAK SPROSTAĆ NOWYM WYZWANIAM?

Po ukończeniu trzeciego roku życia część dzieci zaczyna uczęszczać do przedszkola. Jest to niewątpliwie sytuacja stresująca – nie tylko dla malucha, ale również dla jego rodziców. Dziecko musi poradzić sobie z dłuższą rozłąką z mamą i tatą, a także sprostać wymaganiom przedszkolnym. Przedszkole to dla każdego dziecka wyzwanie i niezwykle ważna zmiana w dotychczasowym życiu. Podobnie jak na wszystkie nowe sytuacje, wydarzenia, tak i na pójście do przedszkola dziecko zareaguje niepokojem, napięciem i konfliktami dążąc do równowagi w swoim świecie wewnętrznym. Każdy maluch to zarazem taki swoisty "barometr" odczuć i emocji rodziców. Jeśli dziecko czuje, że mama obawia się pozostawić go w przedszkolu, ono także zaczyna odczuwać niepokój i nie chce tam iść. Na szczęście maluchy „zarażają się” nie tylko negatywnymi emocjami. Warto więc już wcześniej zadbać o rozwój ich samodzielności, tak by nie tylko dorośli byli pewni, że dziecko posiada wystarczające umiejętności, by poradzić sobie w nowym miejscu, ale także by maluch nabrał wiary w swoje umiejętności i nie obawiał się dłuższej rozłąki z domownikami. Dla maluchów, które do nowych sytuacji podchodzą z entuzjazmem i ciekawością pójście do przedszkola jest momentem długo wyczekiwany i podniecającym.

Rodzice dwu, trzy - latków niekiedy wątpią w możliwość rozwoju samodzielności u tak małego dziecka. Jednak u dwulatka, a nawet i młodszego dziecka, można dostrzec przejawy woli bycia samodzielnym już w kilku obszarach codziennego życia. Jeśli słyszymy: Ja sam lub Ja sama, nie ma potrzeby wyręczenia malucha w danej czynności. Zadaniem dorosłego jest zadbać o rozwój autonomii u dziecka w taki sposób, by czuło się kompetentne i samodzielne w pewnych obszarach życia, na które pozwala mu poziom rozwoju, m.in. układu mięśniowego i nerwowego. Maluch jest jeszcze dość słaby fizycznie i nie ma w pełni rozwiniętej koordynacji wzrokowo-ruchowej, by mógł samodzielnie wykonywać czynności wymagające precyzji czy dużej siły. Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, aby aktywnie uczestniczył w spożywaniu posiłków czy brał udział w treningu czystości. Należy cały czas pamiętać, że nie można wymagać od dziecka samodzielności przekraczającej jego możliwości, ponieważ skutkuje to osamotnieniem i poczuciem bycia niezrozumianym przez opiekunów.

Przed pójściem do przedszkola niezwykle ważne jest przygotowanie dziecka na fizyczną i psychiczną separację od opiekunów. Jeśli maluch pozostaje w ścisłej zależności z mamą i tatą aż do pierwszego dnia zajęć w przedszkolu, rozłąka z rodzicami na czas pobytu w nowym miejscu będzie dla niego przykrym przeżyciem i wywoła negatywne emocje. Warto stwarzać jak najczęściej okazje do kontaktów pozarodzinnych. Dziecko uczy się wtedy, że jego świat nie kończy się na domu, a zabawa na placu zabaw z nowymi dla niego kolegami nie jest straszna, ale przyjemna. Przedszkolak od opiekunów uczy się stosunku do obcych ludzi, dlatego ważne jest, aby nie straszyć przedszkolem i osobami tam pracującymi. Jeśli dziecko w domu psoci, a rodzice na jego wybryki odpowiadają: Zobaczysz, pani w przedszkolu to ci dopiero pokaże, to nie można oczekiwać pozytywnego nastawienia malucha do nowych opiekunów. Dziecko, zanim rozpocznie swoją przygodę w przedszkolu, powinno mieć również okazję przebywania z innymi dorosłymi, nie tylko rodzicami i proszenia ich o pomoc.

Rozpoczynając przygodę z przedszkolem nie warto doszukiwać się w każdej nowej sytuacji czyhającego zagrożenia i chronić swoje dzieci niejako „na zapas”. Warto natomiast odnosić się do nieznanego dotąd maluchowi sytuacji jako możliwości zdobycia przez niego nowych doświadczeń i nabycia nowych umiejętności. Dorośli przenoszą na dzieci swoje lęki i obawy, co prowadzi do tego, że stają się one lękliwe i bojaźliwe. Dla rozwoju malucha ważna jest możliwość zmierzenia się z nowymi sytuacjami. Nawet jeśli dziecko popełnia błędy, to są one potrzebne do rozwoju poczucia własnych możliwości. Maluch, jeszcze zanim pójdzie do przedszkola, musi nabyć umiejętności mówienia o tym, co go boli i czego potrzebuje, a więc musi wiedzieć, jak zakomunikować innym, że doświadcza przykrości. Jeśli mama towarzyszy dziecku na każdym kroku i rozpoznaje jego potrzeby, zanim ono zdąży je zwerbalizować, maluch nie ma okazji do stania się ekspertem we własnym życiu. Dziecko powinno być na tyle autonomiczne, by móc zakomunikować drugiej osobie słowami, w sposób zrozumiały, że np. jest głodne czy potrzebuje iść teraz do toalety. Ułatwia to pracę nauczycieli, a u przedszkolaka wzmacnia się poczucie sprawstwa i możliwości wpływania na otoczenie.

Dziecko, mimo tego, że bardzo chce coś samodzielnie zrobić, jest ograniczane przez swój fizyczny rozwój. Maluch czasami podejmuje się pewnej aktywności albo chce to zrobić, ale nie jest na to w pełni gotowy, bo np. nie ma jeszcze wystarczająco rozwiniętego układu mięśniowego bądź nie jest przygotowany emocjonalnie. Prawidłowe wykonanie nowej czynności jest możliwe dzięki długiej nauce, na którą składają się próby i błędy. Jednocześnie rodzice muszą pamiętać, że maluch nie od razu włoży sweter albo buciki, zwykle zajmuje mu to dużo czasu, więc dorośli często go w tym wyręczają. Brak cierpliwości i pośpiech dorosłych nie są niestety sprzymierzeńcami w kształtowaniu się samodzielności przedszkolaka. Dla malucha dążącego do samodzielności niezbędny staje się dorośli, który odgrywa rolę swoistego modelu. Podpatrując rodziców, przedszkolak stara się naśladować różne czynności, by za jakiś czas móc samodzielnie zrobić coś w podobny sposób. Ważne jest, by dostrzegać takie stara-

nia dziecka i chwalić jego osiągnięcia. Pozwólmy dziecku odczuwać dumę ze swoich osiągnięć. Pamiętajmy, że coś, co dla nas jest błahostką, może być niezwykle istotne dla dziecka. Najważniejsze jest to, by rodzice uwierzyli w swoje dzieci, a przede wszystkim w to, że sobie poradzą.

Aby ułatwić dziecku start w przedszkolu i zarazem rozwiązać własne obawy dobrym pomysłem jest skorzystanie z zajęć adaptacyjnych, coraz częściej organizowanych w przedszkolach, jeszcze zanim dziecko na stałe dołączy do grona przedszkolaków. Już dzisiaj oddziały przedszkolne funkcjonujące w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Św. M. M. Kolbego w Chmielniku i z siedzibą w Błędowej Tyczyńskiej zapraszają wszystkich przyszłych przedszkolaków i ich rodziców na takie zajęcia, które planowane są w marcu 2016 r. Będzie to świetna okazja, by wspólnie z maluchem przełamać strach przed nowym otoczeniem. Zabierając dziecko na takie zajęcia, stworzycie mu szansę oswojenia się z przedszkolem. Będzie możliwość wspólnego zwiedzania nowego miejsca, zapoznania z rówieśnikami, co przełoży się na zmniejszenie stresu wynikłego ze zmiany środowiska i pomoże w budowaniu poczucia bezpieczeństwa. Pozwoli to również na zapoznanie się z nauczycielami, opiekunami, którzy niebawem będą odgrywać ważną rolę w wychowaniu waszej pociechy.

Zapraszamy do zapoznania się ze stroną internetową szkoły <http://sp3chmielnik.szkolna.net> i przedszkola <http://opchmielnik.szkolna.net>, na których na bieżąco można śledzić działania w naszych oddziałach przedszkolnych.

- Kilka rad na lepszy start
- Nigdy nie straszmy dziecka przedszkolem.
  - W domach wprowadzajmy zasady i wspólnie z pociechą pilnujemy, by były przestrzegane.
  - Przyzwyczajajmy dziecko do jedzenia urozmaiconych potraw. Uczmy samodzielnego jedzenia.
  - Odzwyczajmy je od smoczka, pampersów czy picia z butelki.
  - Nauczmy dziecko zrozumiale komunikować swoje potrzeby fizjologiczne.
  - Pozwólmy maluchowi zabrać do przedszkola domowego „towarzysza” – niech będzie to np. ulubiona przytulanka czy samochodzik.
  - Nie pokazujmy dziecku własnych obaw związanych w pójściem do przedszkola.
  - Organizujmy krótkie pożegnania, nie wracajmy sprawdzić, czy pociecha się bawi. Przedłużające się pożegnania są dla niej bardziej stresujące.
  - Przychodźmy po dziecko punktualnie, bądźmy w tej kwestii przewidywalni.
  - Pozwólmy maluchowi na samodzielność, szczególnie w zakresie samoobsługi.
  - Zaangażujmy dziecko w przygotowania do przedszkola. Mogą to być np. wspólne zakupy.
  - Chwalmy malucha za to, że dzielnie radzi sobie w nowej sytuacji.
  - Porozmawiajmy z nim o tym, że nawet dorośli trochę denerwują się, gdy robią coś ważnego pierwszy raz, ale po jakimś czasie czują się lepiej.

Małgorzata Jaworska
nauczycielka wychowania przedszkolnego
w SP nr 3 im. Św. M. M. Kolbego w Chmielniku

Literatura:

1. A. Batura, M. Chyża, K. Pyrgiel- Przedszkolak na start. Jak dobrze zacząć. - Wychowanie w przedszkolu 6/2013
2. E. Gruszczyk - Kolczyńska, E. Zielińska- Płaczę i rozpaczam, gdy muszę iść do przedszkola - Wychowanie w przedszkolu 2/1998
3. A. Faber, E. Mazlish E., Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły. Media Rodzina, Poznań 2006

NOWY ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY W BŁĘDOWEJ TYCZYŃSKIEJ

Nowy rok szkolny i wielkie zmiany w oddziałach przedszkolnych w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Św. M.M. Kolbego w Chmielniku. Od września grupa czterolatek rozpoczęła pracę w pięknie przygotowanej sali w Domu Ludowym w Błędowej Tyczyńskiej. Od trzech lat mieści się tutaj jeden nasz oddział trzylatek (liczący obecnie 16 dzieci), teraz dołączyła kolejna grupa licząca 21 dzieci.

Oddziały przedszkolne pracują od poniedziałku do piątku w godzinach 6.15 – 17.00.

Po przekroczeniu progu budynku przedszkola dzieci i rodziców wita jasny i przestronny hol, w którym znajduje się szatnia, zapewniająca dzieciom warunki do rozbierania i ubierania się. Nowe, estetyczne meble dostosowane do wzrostu dzieci, wyposażone są w półki i wieszaki, oznaczone znaczkami indywidualnymi. Wnętrze nowo przygotowanej sali robi wrażenie. Została ona podzielona na dwie części: edukacyjną (mierzącą 32 m²) i zabawową (mierzącą 28 m²). Wyposażone w nowe, estetyczne meble, utrzymana w ciepłej kolorystyce z pewnością zachęcają dzieci do codziennego uczęszczania. W sali zajęć znajdują się kolorowe meble, indywidualne sufladki dla każdego dziecka, stoliki i krzeselka dostosowane do wzrostu i potrzeb dzieci. W sali zabaw piękne zabawki, kolorowe sprzęty, duży plastikowy domek, kuchnia, toaletka, basen z kulkami i telewizor. Na regałach zestawy gier, układanek, puzzli, różnego koloru i kształtu klocki, materiały manipulacyjne, mozaiki. Sala wyposażona jest w różnorodne pojazdy i rozkładane zabawki mechaniczne. Nie mogło zabraknąć ulubionych przez dzieci pluszaków. Znajdują się tutaj różnego rodzaju i wielkości lalki, wózki oraz łódeczka. Rozwijaniu mowy oraz zainteresowań czy-

telnicznych dzieci sprzyja szeroka oferta literatury dziecięcej, umieszczona w „Kąciku książki”. Dodatkowo tuż obok naszej sali mieści się filia Biblioteki Gminnej w Chmielniku, którą odwiedzamy co tydzień. Dzieci mają możliwość posłuchania bajki czytanej przez Panią Agnieszkę oraz wypożyczenia ciekawej książeczki. O wystrój sali dodatkowo zadbały oczywiście panie pracujące w tych oddziałach. Ze ścian spoglądają więc na nas wesołe zwierzątka egzotyczne, motylki i znany wszystkim Kubuś Puchatek. Posiadamy również ciekawy sprzęt i przybory gimnastyczne. Są to m. in.: obręcze różnej wielkości, piłki, krążki, szarfy, woreczki oraz estetyczny i dopasowany do wieku dzieci sprzęt gimnastyczny: klocki korekcyjne, tunele, zjeżdżalnie, materace, czy też kamienie sensoryczne. Przy sali znajduje się duża łazienka (17,5 m²), wyposażona w umywalki oraz kabiny z ubikacjami, dostosowanymi do wzrostu dzieci. Przedszkolaki mają możliwość skorzystania z zajęć dodatkowych takich jak: język angielski, zajęcia rytmiczno-taneczne z elementami gimnastyki korekcyjnej oraz religii. Raz w miesiącu zapraszamy do przedszkola ciekawych gości. We wrześniu na przykład odwiedził nas Pan policjant. Dodatkowo co roku wyjeżdżamy z dziećmi na ciekawe wycieczki, odwiedzamy teatr oraz sale zabaw.

Niewątpliwym atutem pracy i zabawy tutaj jest oczywiście panujący spokój i cisza. Tuż obok budynku gdzie znajdują się nasze oddziały przedszkolne mieści się obiekt rekreacyjno-sportowy, plac zabaw oraz trawiaste boisko,

dzięki którym zapewniamy dzieciom naturalną potrzebę ruchu oraz możliwość przebywania na świeżym powietrzu.

Wszystkie te elementy tworzą wyjątkowy klimat miejsca, w którym dzieci spędzają większość swojego czasu. Od wyglądu sali, atmosfery w niej panującej i od nauczycieli zależy przecież, jakie wspomnienia będą miały nasze dzieci po opuszczeniu przedszkola. Mamy nadzieję, że wszystkie te detale sprawią, że będą często i z przyjemnością wracały do wspomnień dzieciństwa w

*Katarzyna Wielgo
nauczycielka wychowania przedszkolnego
w SP nr 3 im. Św. M. M. Kolbego w Chmielniku*

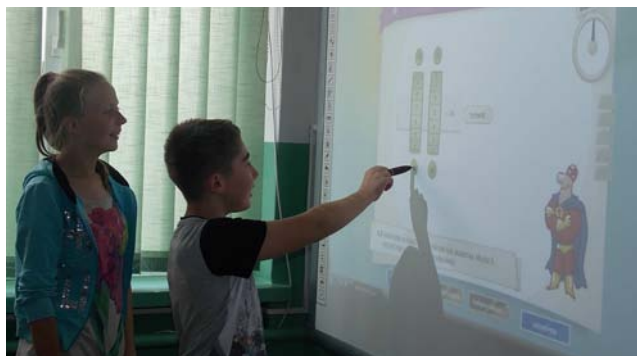
„Młodzi sprawdzają czy starsi tabliczkę mnożenia znają”

ŚWIATOWY DZIEŃ TABLICZKI MNOŻENIA

WMTDay to Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia obchodzony w ostatni piątek września. Organizatorem Głównym akcji jest Wydawnictwo Edukacyjne WKM „Rachmistrz”, Andrzej Grabowski. Organizatorem Lokalnym może zostać

każda placówka oświatowa, w której obchodzony jest Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia. W tym roku do akcji zgłosiło się 1517 szkół z 11 krajów Świata (najwięcej z Polski). Akcja ma na celu zachęcić wszystkich do przypomnienia sobie tabliczki mnożenia. Uczniowie, którzy w trakcie wakacji zdążyli zapomnieć tabliczkę mnożenia, mają okazję nadrobić te zaległości. Dorośli mogą popisać się przed dziećmi doskonałą znajomością trudnych przypadków mnożenia podczas... egzaminów! Więcej o akcji można przeczytać na stronie: www.wmtday.org.

25 września Szkoła Podstawowa im. Stefana Kard Wyszynskiego w Woli Rafałowskiej po raz pierwszy wzięła udział w obchodach Światowego Dnia Tabliczki Mnożenia. Akcja poprzedzona była tygodniem przypominania i powtarzania tabliczki, podczas którego uczniowie klas 4-6 brali udział w zajęciach interaktywnych z tabliczki mnożenia z wykorzystaniem m.in. programu Matlandia, wydawnictwa GWO, przygotowywali plakaty informujące o akcji, a na zajęciach matematyki przypominali sobie tabliczkę mnożenia podczas gier, zabaw. Wszystko po to, aby 25 września zdać egzamin śpiewająco i zdobyć tytuł Eksperta Tabliczki Mnożenia.

Tego właśnie dnia odbyły się krótkie egzaminy, które przeprowadziła specjalnie powołana dwuosobowa Komisja Egzaminacyjna pod nadzorem koordynatora akcji. Komisja (zaopatrzona w losy z tabliczką mnożenia) „zwyryfikowała” wiedzę starszych kolegów, nauczycieli, rodziców. Każdy, kto bezbłędnie odpowiedział na 5 przykładów tabliczki mnożenia w czasie 3 minut uzyskiwał tytuł Eksperta Tabliczki Mnożenia, co było potwierdzane uzyskaniem specjalnej legitymacji. Po pomyślnie zdanym egzaminie członkowie Komisji przybijali ze zdającym „żółwika”. Podsumowaniem V WMTDay był test konkurencji sportowych połączonych z tabliczką mnożenia. Uczniowie klas starszych potwierdzili swoją znajomość tabliczki w grze „Piłkarz – matematyk” czy „Królowa skakanki”.

W godzinach popołudniowych (przed spotkaniem z kadra pedagogiczną) także rodzice naszych uczniów mieli możliwość sprawdzenia swojej znajomości tabliczki i zdania „egzaminu”. Gratulujemy Mistrzom, dziękujemy Egzaminatorom i wszystkim uczestnikom.

Obchody Światowego Dnia Tabliczki Mnożenia wzbudziły w uczniach wiele pozytywnych emocji, wyzwoliły chęć zdrowej rywalizacji. Akcja została również bardzo dobrze przyjęta przez społeczność lokalną, o czym świadczą pozytywne wypowiedzi rodziców uczniów. Miejmy nadzieję, że to matematyczne święto, wejdzie na stałe do naszego szkolnego kalendarza.

Koordynator akcji Magdalena Bąk-Maruszak – nauczyciel matematyki w Szkole Podstawowej w Woli Rafałowskiej

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

ILE NAM DO ZDROWIA POTRZEBA?

Odpowiedzi na pytanie postawione w tytule mogą być różne tak jak ludzie ciekawie różnią się między sobą. Jednak Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich odpowiedziała na to pytanie tytułem projektu, który brzmi następująco: „Niewiele nam do zdrowia potrzeba, trochę ruchu na świeżym powietrzu, poezji i chleba”. I zgodnie z odpowiedzią podążały tą ścieżką, a nawet ścieżkami, bo przemierzyły ich w ciągu tych kilku tygodni wiele.

Celem projektu było propagowanie aktywności fizycznej wśród osób dojrzałych, poprzez marsze Nordic Walking, jazdę na rowerze i ćwiczenia pod chmurką z wykorzystaniem nowo powstałej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy. Spotkania służą także integracji, odkrywaniu piękna polskiej literatury, piękna poezji, wspólnemu śpiewaniu, a wszystko to na łonie natury. Celem pośrednim było odkrycie nieznanymi zakątków naszej małej ojczyzny, bo każde z sołectw takie urokliwe miejsca posiada, ale jak mówi przysłowie „cudze chwali-my, swego nie znacie”. Po przejściu i przejechaniu kilkudziesięciu kilometrów w tak licznej grupie można śmiało

powiedzieć, że „swoje znamy” trochę lepiej. W projekt zaangażowane były Panie z czterech Kół Gospodyń Wiejskich: z Błędowej Tyczyńskiej, Borówek, Chmielnika i Zabratówki. Trasy wędrówek z kijkami przebiegają tak aby każde Koło Gospodyń mogło poczuć się gospodarzem spotkania i pokazać ciekawe i bezpieczne miejsca na uprawianie tego sportu w swojej miejscowości. Trasa rowerowa oparta było częściowo na szlaku rekreacyjnym w kolorze „żółtym” jaki został wytyczony w Zabratówce. Jedno ze spotkań miało bardziej statyczny charakter bowiem odbyło się w strefie rekreacji jaka powstała w Błędowej Tyczyńskiej. Program projektu przewidywał także pogadanki o zdrowiu, gawędy z ciekawostkami o historii gminy Chmielnik, czytanie poezji lokalnych twórców i włączenie się do ogólnopolskiej akcji Narodowe Czytanie 2015. Udało się zrealizować z nawiązką wszystkie założenia, odkryć zalety Nordic Walking w tak licznej grupie i ruchu na świeżym powietrzu. Czytana była poezja, literatura i było wspólne śpiewanie. Projekt zakładał uczestnictwo 28 osób, a marsze gromadziły grupy nawet 40 osobowe, co oznacza że Nordic Walking zyskuje coraz więcej zwolenników. Przed uczestnikami jeszcze podsumowanie i wyciągnięcie wniosków na przyszłość. A może kiełkują już nowe pomysły na kolejne działania do zrealizowania za rok? Tego jeszcze nie wiemy, pokaże to ewaluacja. Natomiast szczegółowe relacje i zdjęcia z przebiegu projektu może obejrzeć na stronie biblioteki www.bibliotekachmielnik.pl i na jej profilu facebookowym.

Zachęcamy do aktywności na świeżym powietrzu i poszukiwania pięknej polskiej jesieni na drogach i drózkach Podkarpacia zarówno na piechotę jak i na rowerze najlepiej w towarzystwie. A jeśli w waszej głowie tli się jakiś pomysł na działanie zrealizowania w przyszłości zapra-

szamy do współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Chmielniku.

Projekt dofinansowany ze środków programu Działaj Lokalnie IX Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Filantropii w Polsce oraz Ośrodka Działaj Lokalnie Fundację Generator Inspiracji.

Koordynator projektu Irena Szczypek

Z BIBLIOTEKI W SZEROKI ŚWIAT

O projekcie wymiany młodzieżowej w naszej bibliotece myślałyśmy już od kilku lat. Myślenie przerodziło się w działanie i przyszedł czas na poszukiwanie partnerów zagranicznych i krystalizowanie się pomysłu na tematykę takiej wymiany. Skorzystaliśmy z programu Polsko-Ukraińska Wymiana Młodzieży Narodowego Centrum Kultury i po raz pierwszy w 2013 roku złożyliśmy wniosek. Udało się za trzecim razem. W gronie 67 instytucji w kraju jakie otrzymały dofinansowanie na realizację projektów było tylko 2 biblioteki, w tym nasza.

Projekt nosił nazwę „Polsko-ukraińskie górskie warsztaty teatralne” i realizowany był od 31 lipca do 11 sierpnia 2015 roku. W wymianie uczestniczyła młodzież z nieformalnej grupy Strefa Kultury Młodzieżowej, która działa przy bibliotece od trzech lat i członkowie Dyskusyjnych Klubów Książki z terenu gminy Chmielnik. Ze strony ukraińskiej była to nieformalna grupa teatralna Artel-moda z miasta Sumy. Na miejsce spotkania wybraliśmy malowniczo usytuowany Poronin. Głównym celem projektu było stworzenie przestrzeni dla dialogu dwóch kultur: polskiej i ukraińskiej. Jako narzędzie do osiągnięcia tego celu posłużyły warsztaty teatralne prowadzone przez profesjonalistów. Magdalena Widłak, choreografka i tancerka i aktor Kamil Dobrowolski na co dzień związany z Teatrem Maska w Rzeszowie czuwali nad poczynaniami młodych

ludzi, udzielani cennych rad, obserwowali proces twórczy, podpowiadali jak wyrażać siebie na scenie i jakich środków użyć aby przekaz był należycie czytelny. Młodzież pracowała w kilkuosobowych, mieszanych, polsko-ukraińskich grupach tworząc pojedyncze etiudy, z których w finale powstały dłuższe formy teatralne tworzące jeden wielki spektakl. Praca nad etiudami wymagała od nich komunikacji między sobą, przekonywania do swoich pomysłów, słuchania innych, jednym słowem nabycia niezbędnych umiejętności do pracy w grupie. To dlatego, że teatr łączy w sobie wiele sztuk zajęcia były ciekawe i różnorodne i niezwykle pomocne aby wyzwać ekspresję uczuć i młodzieńczą kreatywność. Odgrywanie ról pozwalało młodym pozbyć się nieśmiałości, wyrazić swoje uczucia, poczuć się ważnym w grupie, zaistnieć. Ta wspólna praca na spektaklem w znaczący sposób wpływała na poprawę komunikacji, wzajemne poznanie się, zacieśnienie więzi koleżeńskich i dążenie w efekcie do wspólnego celu. To czego udało im się dokonać zaprezentowali zaproszonej przez siebie publiczności. Ale praca to nie wszystko co czekało na młodzież w ten wakacyjny czas. Bo równie sprzyjający poznaniu się może być wspólny wypoczynek. Dlatego harmonogram projektu przewidywał wyprawy górskie, zwiedzanie, pływanie, taniec, wspólne posiłki, zabawy, zajęcia sportowe, wyprawy nad górską rzekę, wieczory z gitarą i śpiewem i długie rozmowy w wielu językach jednym słowem czas, który młodzi ludzie intensywnie spędzali razem. Bardzo ważnym elementem teje wymiany były dla uczestników wieczory narodowe, które sami przygotowali tak, aby jak najkorzystniej zaprezentować drugiej stronie siebie i swoją ojczyznę. To podczas tych wieczorów z dumą nosili stroje ludowe, śpiewali pieśni patriotyczne, żołnierskie, ludowe i biesiadne, tańczyli tańce charakterystyczne dla Polski i Ukrainy i wzajemnie przekazywali sobie jak najwięcej ważnych informacji o tych dwóch krajach. Było też poszukiwanie punktów styecznych, czy wydarzeń które w historii łączyły te dwa narody. To wszystko tworzyło niesamowitą atmosferę podniosłości, ważności tego wydarzenia i czegoś ulotnego co można przeżyć tylko będąc z grupą osób z innego kraju.

Po realizacji projektu pozostały nie tylko wspomnienia. Młodzież zyskała całkiem nową grupę znajomych, dzięki

warsztatom teatralnym nowe umiejętności, kreatywnie spędziła kilkanaście wakacyjnych dni w górskiej scenarii. Ten czas pozwolił obalić wiele stereotypów z jakimi jechaliśmy na spotkanie z grupą ukraińską, roztopił obawy i dał nadzieję na dalszą współpracę i spotkania na różnych polach. Bo pierwszy krok został uczyniony, a symboliczne okno w bibliotece szerzej otwarte na świat. Boimy się tego

czego nie znamy, ten projekt uwolnił od różnych lęków przed nieznanym i obudził w młodzieży głód poznawania świata i przedstawicieli innych narodów.

Dziękujemy uczestnikom za zaangażowanie, odpowiedzialność i wspaniałą postawę podczas wyjazdu, bo to prawdziwa przyjemność pracować i przebywać z taką młodzieżą.

Koordynatorki projektu: Beata Wojnarowicz-Hondz i Irena Szczypek

MŁODZI POLACY I UKRAIŃCY, WARSZTATY TEATRALNE, WAKACJE, PODHALE - KRÓTKO MÓWIĄC, BYŁO PIĘKNIE!

Warsztaty teatralne, wakacje na Podhalu, grupa młodzieży polsko-ukraińskiej. Zastanawiacie się pewnie w jaki sposób łączą się te wątki. Zapraszamy zatem do prześledzenia relacji z wymiany w jakiej mieliśmy okazję uczestniczyć.

31. sierpnia wyjechaliśmy do Poronina. Krótko mówiąc - było pięknie! Wspaniałe widoki, idealna pogoda. Zabraliśmy się więc za integrację w naszej polskiej grupie i przygotowania na spotkanie z naszymi gośćmi. Następnego dnia, już w pełnym, dwunarodowościowym składzie, zaczęliśmy się poznawać i przełamywać bariery językowe. Szybko znaleźliśmy wspólne pasje i tematy. Naszym pierwszym punktem było zwiedzanie. Spacerowaliśmy po Krupówkach, a następnie kolejką wyjechaliśmy na Gubałówkę. Czekał nas niekrótki spacer, bowiem mieliśmy stamtąd wrócić do naszego pensjonatu. Mimo wszelkich trudności i słabości udało się. W końcu na miejscu czekał

na nas pyszny obiad! Wieczorem bawiliśmy się na zorganizowanej przez nas dyskotekę. Rano, jak co dzień, resztki snu strząsałiśmy z siebie podczas zumbi. Od razu po śniadaniu rozpoczęliśmy warsztaty z Panią Magdą Widłak i Panem Kamilem Dobrowolskim. Nasze teatralne zmagania trwały cztery dni. W mniejszych grupach stworzyliśmy obrazy, które w miarę upływu czasu przekształcaliśmy w etiudy. Z pomocą naszych aktorów stopniowo korygowaliśmy błędy i rozwijaliśmy drzemiące w nas zdolności. Dzięki naszej ciężkiej pracy i zaangażowaniu całego zespołu mogliśmy być naprawdę dumni z efektu końcowego. Warsztaty nauczyły nas odpowiedzialności za siebie i każdego partnera w grupie. Poprawiliśmy nasze zdolności komunikacyjne, w końcu przez cztery dni porozumiewaliśmy się w mieszanych grupach! Poza tym zdobyliśmy wiele informacji dotyczących gry na scenie, a do tego świetnie się bawiliśmy. W trakcie tych działań nie brakło oczywiście czasu na odpoczynek nad rzeką, wspólny śpiew, czy też różnego rodzaju gry. Jednym z projektowych działań było również zaprezentowanie swojego kraju drugiej grupie. Wieczorem ukraińskim zakończyliśmy jeden w warsztatowych dni. Nasi przyjaciele przedstawili nam siebie samych, ich tradycyjne tańce i stroje, zaśpiewali piosenki i odegrali scenki związane ze zwyczajami obowiązującymi w ich kraju. Poza tym, że wyglądali przepięknie i całość programu odegrali na bardzo wysokim poziomie, największe wrażenie zrobiły na nas emocje, które były w nich samych i które udzieliły się także nam. Musicie wiedzieć, że byli to ludzie bezgranicznie kochający swoją ojczyznę, niezwykle dumni ze swojego pochodzenia. Reprezentowanie Ukrainy było dla nich ogromną radością. Mogę z pełną odpowiedzialnością powiedzieć, że stali się dla nas wzorem godnym naśladowania. Po wszelkich emocjach związanych z ich wystąpieniem i z teatralnymi warsztatami nadszedł czas na chwilę odpoczynku, chociaż może to nie najlepsze słowo na określenie tego, co było potem. Piątek był bowiem dniem przeznaczonym na kolejną górską wyprawę, tym razem nad Morskie Oko. Przez całe przedpołudnie chłoniliśmy piękne widoki, a to dopiero początek. Gdy dotarliśmy do celu miłośnicy wędrówek wyruszyli dalej, nad Czarny Staw pod Rysami. Tu niektórzy musieli już przewycięzać lęki i głosy sprzeciwu zdrowia. Jednak udało nam się zdobyć i ten szczyt. Przez cały dzień napawaliśmy się cudami natury i wykonaliśmy miliony zdjęć. Po południu zmęczeni wróciliśmy do pensjonatu. Jednak nie było mowy o zbyt długim odpoczynku. Następnego dnia polska strona miała się zaprezentować, dlatego próby trwały w najlepsze. W sobotę już w pełnym tego słowa znaczeniu odpoczywaliśmy na termach w Bukowinie Tatrzańskiej. Po powrocie zabraliśmy się za ostatnie przygotowania do naszego wystąpienia, w końcu nasi

sąsiedzi postawili poprzeczkę bardzo wysoko. Zaprezentowaliśmy polskie pieśni patriotyczne nawiązujące do naszej historii oraz utwory reprezentujące naszą kulturę, tradycje, folklor i nasze pasje. Po wieczorze polskim bawiliśmy się świetnie na ognisku. Następny dzień minął na kolejnej wizycie na Krupówkach i wspólnych rozmowach. Maksymalnie wykorzystywaliśmy ostatnie chwile razem, bo przed oczami mieliśmy już widmo poniedziałkowego rozstania. Mimo naszych najszczerzych niechęci ten dzień nadszedł. Ze łzami w oczach żegnaliśmy naszych

nowych przyjaciół, obiecując sobie, że wkrótce się spotkamy. Po południu i my wyruszyliśmy z pięknego Poronia do domu.

W kilku słowach podsumowania warto podkreślić jak wiele dzięki temu zyskaliśmy. Nowe, cenne znajomości, umiejętności i wnioski do naszego życia. Lekcje patriotyzmu, współpracy i odpowiedzialności. Te wspomnienia z pewnością będziemy długo przechowywać w naszych sercach. Mamy tylko nadzieję, że uda nam się spotkać jeszcze nie raz z tymi wspaniałymi ludźmi z pasją!

*Patrycja Sroka i Mateusz Mruc
uczestnicy projektu*

PRZEŻYĆ TEN DZIEŃ JESZCZE RAZ...

Słońce nie jest dla nas łaskawe. Czujemy jego promienie na każdym kawałku skóry ukrytej pod kilkoma warstwami pięknych, krakowskich strojów... Jeszcze kilka sekund i zaczynamy. Głowa w górę, szeroko otwarte oczy, pełne uśmiechy na twarzach. To wcale nie takie łatwe w momencie, gdy jest w nas tyle emocji. Widzowie czekają na piękny pokaz. Pierwsze takty, wchodzimy. Polonezem zaczynamy opowieść o 10 latach niesamowitej przygody z tańcem...

10 lat temu postawiliśmy pierwsze taneczne kroki na sali Domu Ludowego w Chmielniku pod czujnym okiem Pani Ewy Rembisz. Jej motywacja i wiara w nasze możliwości nie ustępowały nawet w momentach, kiedy nam samym ich brakowało. Dzielnie i rzetelnie pokazywała, uczyła i doskonaliła każdy krok, żebyśmy dziś mogli być właśnie w tym miejscu, świętując okrągłe urodziny Zespołu Pieśni i Tańca Chmielnickie Kłosa.

Chwila przerwy. Na scenę wychodzi najmłodsza grupa a po niej średnia. Wyglądają pięknie. Za chwile nasze kolejne wyjście, tym razem Krakowiak. Wciąż pełni emocji, jeszcze lekko zdenerwowani. To naprawdę ciężki taniec. Byle się nie pomylić, byle nie zgubić rytmu! Dajemy radę, widzom chyba się podoba. Naszej Pani choreograf też. Więc jeszcze raz- głowa do góry, uśmiechy na twarzach co dziś pokazujemy to nasze 10 lat.

Wojewódzkie przeglądy form tanecznych Pierwsze Kroki w Głogowie Małopolskim, Święta Gminy Chmielnik, imprezy okolicznościowe pobliskich miejscowości, szkół ...A jak – to właśnie te wydarzenia pozwalały nam na zdobywanie wszelkich nagród, podziękowań, ponownych zaproszeń i równocześnie motywowały do ciągłego szlifowania naszych umiejętności. Aby z każdym kolejnym razem zachwycać bardziej, czarować mocniej. Aby zbierać jeszcze więcej doświadczeń, wspomnień i pięknych wspólnie spędzonych chwil.

Zwalniamy tempo, czas na liryczny Kujawiak. 13-kilogramowe stroje nie psują przyjemności jaką czerpiemy

z tego tańca. Zalotne spojrzenia, delikatne ruchy sprawiają, że w tańcu płyniemy... Ach niech ta chwila trwa!

Pierwsze oberkowe takty przebudzają nas jednak i żywiołowo ruszamy na przód. To jest nasz ulubieniec, oby sprawił Wam tyle radości ile nam!

Na kilka miesięcy przed Jubileuszem rozpoczęliśmy cykl prób wznowieniowych. Chcieliśmy, żeby to nasze święto ożywiło dawne wspomnienia i przyciągnęło wszystkich tancerzy, którzy tworzyli niegdyś Chmielnickie Kłosa. Pozytywny odzew aż tylu chętnych przekroczył nasze oczekiwania i jednocześnie wzmocnił myśl, o sensie organizacji całego wydarzenia. Od tamtej pory to było już po prostu postanowione. Nie mogliśmy zmarnować tego potencjału, pozostało tylko ćwiczyć...

Ostatni taniec przed finałem. Kolejny oberek, już nieco szybszy. Ten z kolei to nasz numer popisowy. Sami zobaczcie; stylizowane, podnoszenie, kolanka, miotły, odwitek, poza! Stoimy twarzą w twarz z naszymi widzami nie mogąc się nadziwić, że te oklaski są dla nas. Apogeum emocji osiągnięte, oto chwila, kiedy uśmiechy nie chcą schodzić z ust a łzy same napływają do oczu...

Ale jeszcze finał. Tym razem na scenie już wszyscy. Nasze maluszki, grupa starsza- w których widzimy dawnych siebie- teraz wszyscy w jednym tańcu. Wesołym polkowym krokiem kończymy tę opowieść. Mamy nadzieję, że było Wam tak przyjemnie jak nam. Że emocje które są w nas tkwią i w Was. Dziękujemy, że chcieliście nas

zobaczyć, że chcieliście z nami przeżyć na nowo tych dziesięć lat...

Bardzo serdecznie dziękujemy tym Wszystkim, którzy pomogli nam w organizacji Jubileuszu Zespołu Pieśni i Tańca Chmielnickie Kłosa. Dziękujemy rodzicom, którzy jak zawsze niezawodnie wsparli nas swoją obecnością i zaangażowaniem w przygotowania. Dziękujemy zespołowi wokalnemu "Urody nie mam" za przepiękne urozmaicenie naszego koncertu i przygotowanie programu specjalnie na tę okazję. Dziękujemy również wszystkim przybyłym gościom, którzy zechcieli zobaczyć efekt naszej dziesięcioletniej pracy i świętować rocznicę razem z nami.

Wszystkie oklaski, piękne słowa, wzruszenia zdobyte podczas całego koncertu Jubileuszowego, kierujemy w stronę naszej niezastąpionej pani choreograf- Ewy Rembisz, która rozkochała nas w tańcu ludowym. Dzięki Pani krok postawiony przed dziesięcioma laty dziś zachwyca

30 sierpnia 2015 r., Jubileusz Dziesięciolecia Zespołu Pieśni i Tańca Chmielnickie Kłosa

Sandra Wojnarowicz

i wprowadza w dumę każdego tancerza z osobna. To było piękne 10 lat, a minęło jak ten jeden piękny dzień...

NA 10-LECIE ŚWIĘTA GMINY CHMIELNIK

Za oknem już jesień, ale warto jeszcze przywołać tegoroczne piękne lato, które obficie darzyło nas słońcem, ale też lokalnymi wydarzeniami. Jednym z nich było Święto Gminy Chmielnik. W tym roku przypadł mały jubileusz tego wydarzenia, bowiem zostało ono zainaugurowane przez Wójta Gminy Chmielnik 10 lat temu. Dlatego rozpoczęliśmy jego obchody mocnym brzmieniem, brzmieniem **Orkiestry Dętej Ochotniczej Straży Pożarnej z Albigowej**, w której można było usłyszeć również naszych rodzimych muzyków. Zgodnie z charakterem imprez plenerowych to co oferował program było podzielone na część artystyczną i to wszystko co działo się około sceny, a więc różnego typu atrakcje zlokalizowane w wielu punktach chmielnickiego stadionu. Wśród występujących byli przedstawiciele wszystkich pokoleń. Zaczęli **najmłodszy z trzech oddziałów przedszkolnych ze Szkoły Podstawowej im. Św. M. M. Kolbego w Chmielniku. Koniczynki, Żabki i Delfinki** debiutowały na lokalnej scenie śpiewając i tańcząc. **Uczniowie szkoły muzycznej Pro Musica** zaprezentowali się podczas występów wokalnych i instrumentalnych, a **sekcja taneczna w widowiskowych pokazach. Taniec nowoczesny w choreografii**

Magdaleny Widłak można było obejrzeć w wykonaniu dzieci z grupy najmłodszej i młodzieży. Na scenie nie mogło zabraknąć oczywiście tańca ludowego, który zgromadzeni mogli obejrzeć w wykonaniu **ZPiT Chmielnickie Kłosa**. Zespół śpiewaczo-obrzędowy **Brzozoki z Brzozy Królewskiej** podczas gościnnego występu zaprezentował swój dorobek wokalny i aktorski. Ludowe utwory wykonały przedstawicielki **Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gminy zrzeszone w zespołach śpiewaczych Górzanie z Chmielnika i Pogórzanki z Zabratówki**.

To była oferta dla widza i słuchacza, natomiast dla złażnionych edukacji, dużej dawki adrenaliny i rozrywki **Grupa Diamond Team** przygotowała trampoliny, ściankę wspinaczkową, chodzenie po taśmie zwane slackline, pokazy trickingu, animacje dla dzieci, malowanie twarzy i inne energetyczne rozrywki. Ten nadmiar energii najmłodszy mogli również spożytkować na zjeżdżalniach firmy **Festynowo**. Jak ratować ludzkie życie można było się dowiedzieć podczas pokazów pierwszej pomocy w wykonaniu **ratowników medycznych**. Natomiast **Stowarzyszenie Dolina Strugu** na swoim stoisku prezentowało lokalne produkty i informowało o działaniach jakie prowadzi dla dobra mieszkańców czterech sąsiednich gmin. Swoje stoisko miał również **Bank Spółdzielczy w Chmielniku**. Smakiem czekolady można było delektować się dzięki **Galicyskim Słodkościom**, a bardziej rozbudowane menu oferowała firma **Dymarka**.

Wydarzeniem towarzyszącym tegorocznemu Świętu Gminy Chmielnik był **I Jarmark Chmielnicki**. Został on zainaugurowany przez młodzież ze Strefy Kultury Mł-

dzieżowej działającej przy bibliotece, która realizowała projekt w ramach programu Równać Szanse pt. „Etno portret, czyli oblicza lokalnych talentów”. Celem tego projektu było dotarcie do osób mieszkających na terenie gminy, które mają ciekawe pasje i realizują je. Młodzi ludzie przeprowadzili z twórcami wywiady, które zostały zamieszczone w opracowanej na ich temat publikacji. Natomiast celem jarmarku było pokazanie szerszej publiczności tychże osób i „owoców” ich pracy, ale również stworzenie przestrzeni czy też mody na prezentowanie z dumą swojego hobby w miejscu zamieszkania. Letnie gorące popołudnie zakończyła trwająca do późnych godzin nocnych zabawa taneczna, którą muzycznie oprawił zespół Live z Borku Starego.

Składamy podziękowania wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do zorganizowania tego

lokalnego wydarzenia ofiarując swoją pomoc i czas. Dziękujemy również licznemu gronu odbiorców tych działań jakie zgromadziło tegoroczne Święto Gminy Chmielnik.

Irena Szczepiek
Gminna Biblioteka Publiczna w Chmielniku

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

POLISH-AMERICAN
FREEDOM FOUNDATION

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

Projekt dofinansowany ze środków programu Działaj Lokalnie IX Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Filantropii w Polsce oraz Ośrodka Działaj Lokalnie Fundację Generator Inspiracji.

GŁODNI JĘZYKA

Młodzi mieszkańcy Chmielnika i okolic po raz kolejny wychodzą z inicjatywą i wymagają od siebie więcej niż muszą. Tym razem w zupełnie inny sposób niż kiedykolwiek...

Dobrze wiemy, że języki obce są bardzo, bardzo przydatne. Chcieliśmy opanować jeden z nich, podchodząc do niego z zupełnie nieszkolnym pomysłem. Naszym celem stała się skuteczna komunikacja.

Udało nam się zwyciężyć w tegorocznym Lokalnym Konkursie Grantowym „Działaj Lokalnie” i otrzymaliśmy środki na realizację naszych planów.

Zaczęliśmy wcielać angielski w nasze życie poprzez działania w grupie chętnych. Ale tego, co umiemy nie chcemy zatrzymywać dla siebie. Aby zachęcić innych do kontaktu z językiem angielskim, tworzymy fikcyjną historię i publikujemy ją w na naszej stronie – www.iamstory.pl. Wszystkich chętnych zapraszamy do komentowania i wpływania na losy naszych bohaterów.

Zainteresowany ? Enjoy English and Join Us! :)

Grzegorz Starzak

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

JAK BAWILIŚMY I UCZYLIŚMY SIĘ RAZEM W PROJEKCIE.

Od 01.01.2014 r. do 30.04.2015 r. w Gminie Chmielnik realizowany był program „Bawmy i uczmy się razem” w ramach Priorytetu IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działania 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej. Współfinansowany był przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Beneficjentem projektu była Gmina Chmielnik, natomiast realizatorem Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Chmielniku.

Wartość projektu to 698 155,00 zł. Grupę docelową projektu stanowiło 8 oddziałów przedszkolnych we wszystkich pięciu szkołach podstawowych znajdujących się na terenie gminy Chmielnik, w których wychowaniem przedszkolnym objęto 101 dziewcząt i 92 chłopców w wieku od 3 do 6 lat.

Celem realizowanego projektu było podniesienie jakości pracy 8 oddziałów przedszkolnych znajdujących się we wszystkich szkołach na terenie gminy, stworzenie w nich warunków umożliwiających objęcie wychowaniem przedszkolnym dzieci w wieku 3 – 4 letnich poprzez organizację placów zabaw, zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej poprzez dostosowanie pomieszczeń do możliwo-

ści i potrzeb dzieci młodszych oraz stworzenie warunków umożliwiających objęcie wychowaniem przedszkolnym dzieci poprzez zakup dodatkowego wyposażenia dostosowanego do potrzeb i możliwości w/w grup dzieci.

W obecnej chwili będąc lub przejeżdżając obok szkół podstawowych w naszej gminie rzucają nam się w oczy kolorowe, wyposażone w różnorodny sprzęt i urządzenia z odpowiednią nawierzchnią place zabaw. Aż chce się z nich korzystać, swoim wyglądem zapraszają rodziców z młodszymi dziećmi, szczególnie w pogodne popołudnia i wieczory. Jednak jeszcze większe efekty zrealizowanego projektu widać wewnątrz wszystkich oddziałów przedszkolnych przy szkołach. Dzieci otrzymały wspaniałe wyposażenie sal, mnóstwo różnorodnych zabawek, materiałów do zajęć dydaktycznych (m.in. plastycznych, mu-

zycznych, technicznych, ruchowych), a także meble (miękkie pufy mające różne kształty, kanapy, fotele i in.) do wypoczynku. Ponadto komputery, laptopy, kopiarki i sprzęt multimedialny.

Pozyskany sprzęt i pomoce na pewno będą służyć przez najbliższe kilka lat najmłodszym z oddziałów przedszkolnych z terenu naszej gminy.

Jako Koordynator projektu pragnę bardzo serdecznie podziękować za poświęcony czas i zaangażowanie oraz pomyślną współpracę Pani Dyrektora i Paniom Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Chmielniku.

*Koordynator projektu
Wiesława Jacek-Zawilo*

Stowarzyszenia

Stowarzyszeni Promocji i Rozwoju Wsi Wola Rafałowska „Nasza Wola” jest w trakcie realizacji projektu „NASZA WOLA –

Historia wsi życiem ludzi pisana”, współfinansowanego ze środków Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO).

W ramach projektu:

1. **Opracowano i wydano 350 egzemplarzy książki pt. „Z mojej małej Ojczyzny - Historia wsi życiem ludzi pisana”** (są dostępne w Stowarzyszeniu).

Dzięki mozolnej pracy wolontariuszy poznajemy kolejne fakty dotyczące historii wsi Wola Rafałowska.

W pierwszej części pan Ryszard Jesiołkiewicz przedstawił historię oświaty w naszej wsi od utworzenia pierwszej jednoklasowej szkoły ludowej w 1906 r. do momentu oddania do użytku nowego budynku szkoły w 1966 r. Szczegółowo opisuje funkcjonowanie szkoły w różnych okresach historii: czas zaborów, okres międzywojenny, II wojna światowa oraz 20-letni okres PRL-u. Przybliża czytelnikowi kadrę nauczycielską, sposób funkcjonowania szkoły, zmieniające się programy nauczania i warunki nauki. Autor pisząc o szkole jednocześnie pokazuje jak zmieniała się wieś i jak w tych zmieniających się warunkach odnajdywali się ludzie.

Druga część to słowniczek gwary wsi Wola Rafałowska, to jak mówiło się przez lata na naszym terenie. Autorką jest pani Marianna Paszek, nasza rodaczka. Mowa, której używali nasi pradziadkowie, dziadkowie, a obecnie

WOLAŃSKIE PROJEKTY

starsi mieszkańcy wsi różniła się od używanej dziś. Ponieważ gwara zanika, a jest ona dowodem bogactwa językowego naszego regionu, dlatego prezentujemy ją, aby ocalić od zapomnienia.

Trzecia część to galeria zdjęć drewnianych domów z Woli Rafałowskiej, wykonane w 2012 r. przez członków Stowarzyszenia, która ma na celu przybliżenie i zachowanie wyglądu dawnej wsi.

W czwartej części ukazujemy tradycje i obrzędy Bożonarodzeniowe naszej wsi przekazane przez organistę pana Jana Muriasa. Są to scenariusze przedstawień grup kolędniczych: szopka kukielkowa z lat 1950 - 1955 oraz Herody z lat 1960 -1970. Cieszyły się dużą popularnością wśród mieszkańców, niestety zwyczaj te w tak pięknej oprawie zaginęły. Naszym pragnieniem jest, aby udostępnione scenariusze przyczyniły się do powrotu tej tradycji.

Książkę kończą tragiczne wydarzenia z okresu okupacji. W związku z 75 rocznicą mordu katyńskiego przypominamy losy podporucznika Józefa Steca, zamordowanego w Charkowie w 1940 r., zamieszczone w książce „Z mojej małej Ojczyzny – wydanie pokonkursowe”. Artykuł opracowany przez Walerię Nawojską-Kasiak „Ku pamięci ppor. Józefa Steca, zamordowanego w Charkowie”. Prezentujemy także historię o bezinteresownej pomocy udzielonej przez jedną z rodzin naszej wsi, małemu żydowskiemu chłopcu, „Icek – nakaz moralny czy sprawdzenie siebie”. Artykuł ten został opracowany przez rodzinę Honoraty i Stanisława Szydełko. Zapraszamy do lektury.

Stowarzyszenie „Nasza Wola” składa gorące podziękowania i gratulacje autorom i tym, którzy przyczynili się do powstania tej książki. Ciągłe szukamy materiałów, zdjęć dotyczących losów ludzi i instytucji naszej wsi, dlatego zwracamy się do Państwa z ogromną prośbą o pomoc w uzyskaniu kolejnych cennych, a może z pozoru błahych informacji, które moglibyśmy umieścić w kolejnej książce. Zdajemy sobie sprawę ile jest jeszcze do zrobienia w tej dziedzinie.

2. W dniu 15.08.2015r. odbyły się Dożynki wiejskie we wsi Wola Rafałowska połączone z pokazem obrzędowym, prezentacją wystawy nt. zabudowy drewnianej wsi na przestrzeni od XIX w. do XXI w, przeglądem zespołów oraz promocją nowej książki

Organizacja Dożynek to mozolna praca wolontariuszy ze Stowarzyszenia, Rady Sołeckiej, młodzieży. Panie zadbały o catering, panowie w upale przygotowywali podłogę do tańca oraz scenę i zadaszenie. Materiały na scenę i podłogę zostały zakupione z dotacji, zaś żerdzie na zadaszenie подарował ks. proboszcz Jerzy Rusin.

19 osobowa grupa teatralna, młodych wolontariuszy pod kierownictwem pani Agnieszki Kołodziej wykonała 2 piękne wieńce dożynkowe, które zostały poświęcone w kościele, a podczas festynu przekazane starostom dożynek. Dla potrzeb grupy teatralnej, dzięki dotacji, zostały uszyte przez panią Małgorzatę Ciura stroje ludowe (bluzki, spódnice, fartuszki, korale, wianki dla dziewczyn, koszule, kamizelki i spodnie dla chłopców). Młodzi zaprezentowali zebranych obrzędy dożynkowe oraz scenkę „Życie i troski polskiego rolnika z przymrużeniem oka”.

Uroczystość nasza zgromadziła na placu ARENA sporą grupę ludzi oraz zaproszonych gości w osobach: pana Marka Sitarza Radnego Powiatu Rzeszowskiego, pana Krzysztofa Grada Wójta Gminy Chmielnik, pana Pawła Barana Dyrektora Szkoły w Woli Rafałowskiej, pani Beaty Wojnarowicz-Hondz Kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej w Chmielniku, pani Edyty Sobieckiej opiekuna merytorycznego projektu, autorów prac zamieszczonych w książce, pań z KGW oraz sponsorów. Dożynki uświetnili: Zespół obrzędowo – śpiewaczy „SZAROTKA –

DUKLANIE” działającego przy Ośrodku Kultury w Dukli, który zaprezentował obrzędy dożynkowe oraz inne interesujące piosenki i skecze, a także Dziecięcy Zespół Ludowy „CHMIELNICKIE KŁOSY” działającego przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Chmielniku z pięknymi tańcami ludowymi.

Podczas imprezy można było oglądać wystawę zabudowy drewnianej wsi Wola Rafałowska na przestrzeni od XIX w. do XXI zaprezentowaną na planszach 70x100cm oraz skorzystać z licznych atrakcji.

Dożynki zostały dofinansowane z UG w Chmielniku w ramach zadania „Szerzenie tradycji regionalnej poprzez podtrzymywanie dawnych zwyczajów oraz propagowanie kultury ludowej – organizacja dożynek wiejskich we wsi Wola Rafałowska”. Był to wkład własny do projektu FIO.

Prowadzona była również zbiórka publiczna „Urządzamy plac ARENA”, wszystkie zebrane pieniądze zostały przeznaczone na dofinansowanie kosztów podłogi do tańca, zbiórka trwa do końca roku.

Festyn zakończyła zabawa taneczna dla wszystkich, przygrywał zespół ALIS. Wszyscy świetnie się bawili. Dziękujemy za wsparcie i pomoc sponsorom oraz wszystkim, którzy pomagali w przygotowaniu i przeprowadzeniu Dożynek wiejskich w Woli Rafałowskiej.

3. 27 września odbyła się wycieczka dla mieszkańców.

50-cio osobowa grupa odwiedziła Sanktuarium Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Tuchowie (uczestniczyła w Mszy Św. w Bazylice Mniejszej, zwiedziła Muzeum Misyjne, Etnograficzne) oraz Kopalnię Soli w Bochni. W czasie 4 godzinnego pobytu pod ziemią można było podziwiać surowość i hojność natury oraz kunszt pracy ludzkiej i postępowanie techniki. Dodatkową atrakcją była przeprawa łodzią przez zalaną solanką komorę. Wszyscy wrócili zadowoleni choć trochę zmęczeni.

Jesteśmy w trakcie organizacji wystawy w Izbie Tradycji „Dawna sala lekcyjna” oraz 2-dniowej wizyty studyjnej dla wolontariuszy.

Koordynator projektu Danuta Szajna

„RUSZ GŁOWĄ I MIĘŚNIAMI”

Grupa nieformalna „MŁODZI NIESPOKOJNI”, której osobowości prawnej użyło Stowarzyszenie „Nasza Wola” realizuje projekt „RUSZ GŁOWĄ I MIĘŚNIAMI” dofinansowany z Programu Działaj Lokalnie,

Program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundacja Generator Inspiracji

Głównym celem projektu „Rusz głową i mięśniami” jest uaktywnienie i współdziałanie mieszkańców, rozwija-

nie ich zdolności, predyspozycji i zainteresowań, przełamanie stereotypu gier planszowych jako chińczyk poprzez udział w zajęciach.

Dni z grami planszowymi wystartowały na Dożynkach wiejskich 15.08.2015r. Sprzęt zakupiony z dotacji (namiot, stoliki i krzeselka składane oraz gry) umożliwił zaprezentowanie i zachęcania do gier uczestników festynu. Wolontariusze prezentowali ciekawe strategiczne gry, uczyli zasad. Kolejne zajęcia odbywają się w Świetlicy.

Zajęcia w siłowni, zostały zakupione m.in. stojaki pod sztangę, ławka prosta, obciążenie żeliwne do sztangi, a także mata do jogi i piłka do ćwiczeń gimnastycznych. Zajęcia odbywają się w każdą środę i cieszą się dużym zainteresowaniem głównie młodzieży szkolnej ale również

osób starszych. Na zajęciach grupa osób bardziej doświadczonych pomaga swoim młodszym kolegom przy wykonywaniu ćwiczeń a także doradza w wszelkich sprawach związanych z ćwiczeniami i nie tylko. Ponadto siłownia udostępniona jest wszystkim chętnym przez 7 dni w tygodniu. Liczymy na to, że wraz z coraz krótszymi dniami, które się rozpoczęły, będzie przybywać osób, które chcą zrobić coś dla siebie i dzięki aktywnemu spędzaniu czasu wolnego poprawią swoje samopoczucie, sylwetkę a także po prostu miło spędzą czas.

Warsztaty sutasz, odbywają się w Świetlicy, uczestnicy uczą się wykonywania biżuterii, ozdób tą misterną techniką. Uczy ona cierpliwości i dokładności.

Koordynator Agnieszka Kołodziej

ZADANIE PUBLICZNE DOFINANSOWANE Z URZĘDU GMINY CHMIELNIK

Stowarzyszenie „Nasza Wola” realizuje zadanie publiczne Rozwój form pracy z dziećmi i młodzieżą z terenu Gminy Chmielnik dofinansowane z Urzędu Gminy Chmielnik

19 września, dzięki gminnemu projektowi, dzieci i młodzież z Woli Rafałowskiej, w nagrodę za aktywny i chętny udział w organizacji Dożynek Wiejskich, odbyły wycieczkę do Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Było coś dla ducha i ciała. Przewodnik oprowadził grupę po Skansenie przekazując liczne ciekawe i zaskakujące informacje. Dzieci odbyły lekcję kaligrafii w „starej” szkole. Niecodzienne 45 minut we wnętrzu przedwojennej klasy, wypełnionej kałamarzami, piórami, rysikami i tabliczkami łupkowymi było wspaniałym doświadczeniem! Uczestnicy wycieczki biorąc udział w zajęciach „Kiecki

w malowanej skrzyni”, mogli poczuć się prawie jak na wybiegu. Poznali bowiem kanony mody Lasowiaków i Rzeszowiaków i mogli się zaprezentować w owych strojach. Uwieńczeniem wycieczki przemiłe grillowanie.

19 września, dzięki gminnemu projektowi, dzieci i młodzież z Woli Rafałowskiej, w nagrodę za aktywny i chętny udział w organizacji Dożynek Wiejskich, odbyły wycieczkę do Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej. Było coś dla ducha i ciała. Przewodnik oprowadził grupę po Skansenie przekazując liczne ciekawe i zaskakujące informacje. Dzieci odbyły lekcję kaligrafii w „starej” szkole. Niecodzienne 45 minut we wnętrzu przedwojennej klasy, wypełnionej kałamarzami, piórami, rysikami i tabliczkami łupkowymi było wspaniałym doświadczeniem! Uczestnicy wycieczki biorąc udział w zajęciach „Kiecki

Agnieszka Kołodziej

GOPS w Chmielniku

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Wzrost kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego oraz wzrost wysokości niektórych świadczeń od listopada 2015 roku.

Informuje się, że od 1 listopada 2015 roku wzrosną kryteria dochodowe, uprawniające do zasiłku rodzinnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego. Kryterium uprawniające do zasiłku rodzinnego, obecnie określone na 574 zł na osobę w rodzinie, będzie wynosiło 674 zł. W przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym ta kwota wzrośnie z 664 zł do 764 zł. Tym samym, kryterium dochodowe uprawniające do specjalnego zasiłku opiekuńczego także wzrośnie z 664 zł do 764 zł. Bez zmian pozostaje kryterium dochodowe uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, wynoszące 1 922 zł na osobę.

Od 1 listopada 2015 roku zostaną podwyższone niektóre świadczenia rodzinne. I tak zasiłek rodzinny na dziecko

w wieku do ukończenia 5 lat wzrośnie do kwoty 89 zł, na dziecko w wieku do ukończenia 18 lat – do kwoty 118 zł, na dziecko do ukończenia 24 lat – do kwoty 129 zł. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka wynosił będzie 185 zł, a dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej 90 zł. Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego podwyższony zostanie odpowiednio do kwoty 80 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 lat oraz do kwoty 100 zł na dziecko powyżej 5 roku życia. Natomiast dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania wynosił będzie 105 zł (na zamieszkanie w internacie) i 63 zł (na dojazd)

Maria Sroka

POMOC SPOŁECZNA

Od dnia 1 października 2015 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 roku poz. 1058) ulegają zmianie kryteria dochodowe oraz kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej:

1. Kryteria dochodowe wynoszą:
  - dla osoby samotnie gospodarującej – 634 zł,
  - dla osoby w rodzinie – 514 zł.
2. Kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wynoszą:

- maksymalna kwota zasiłku stałego – 604 zł,
- kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego – 288 zł.

W związku ze zmianą kryterium dochodowego wzrasta też kryterium uprawniające do pomocy w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Kryteria dochodowe wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 951 zł
- dla osoby w rodzinie – 771 zł.

Grażyna Ruman

ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA

Witając wakacje cieszyliśmy się z wolnego czasu, który spędzaliśmy w naszej świetlicy na uczestniczeniu w szeregu zabaw, turniejów, zajęć plastycznych i kulinarnych. Zwieńczeniem naszej półkolonii był wyjazd do kina na film „W głowie się nie mieści”. Morał płynący z filmu można odczytywać na wiele sposobów. My doceniamy tę opowieść o zawłości ludzkiego umysłu i emocjonalnej wielowymiarowości samego życia za uwypuklenie wartości rodziny, współpracy i tego, jak ważna jest każda z emocji. To bardzo piękny i mądry film, dlatego gorąco polecamy obejrzenie go wszystkim czytelnikom.

Powracając początkiem września do szkoły pożegnaliśmy naszych starszych kolegów, którzy dalszy etap swojej edukacji będą kontynuować w szkołach zawodowych, technikach i liceach. Życzyliśmy im przy tym wielu sukcesów i prosiliśmy ich o zachowanie w pamięci naszych wspólnie spędzonych chwil. Mamy nadzieję, że o nas nie zapomną i będą częstymi gośćmi w naszej świetlicy.

Szkołę traktujemy poważnie czego, wyrazem są nasze prace np. organizery biurkowe, plany lekcji i zakładki do książek, które ułatwiają nam wykonywanie szkolnych zadań domowych.

Szkołę traktujemy poważnie czego, wyrazem są nasze prace np. organizery biurkowe, plany lekcji i zakładki do książek, które ułatwiają nam wykonywanie szkolnych zadań domowych.

Jesień na dobre zawitała w naszych progach, toteż często jest tematem przewodnim naszych prac plastycznych na kartonie m.in. „Na jesiennym spacerze” (praca z użyciem darów natury typu liście, dekoracyjnych dziurkaczy, kredek ołówkowych, „W jesiennym sadzie” (praca z zastosowaniem kredek akwarelowych i czarnego długopisu żelowego), „Jesienią w parku” (praca wielkoformatowa - plakat z zastosowaniem farb akrylowych; nauka łączenia barw, cieniowania), „Jesienne liście” (kolorowy collage z gazet, wyklejanka), „Jesienne mandale” (twórcza ekspresja plastyczna z użyciem kredek ołówkowych i woskowych),

oraz konkursu „Jesienna ekspresja barw”, w którym każdy uczestnik mógł wykorzystać zupełnie inną technikę plastyczną, aby oddać piękno tej pory roku.

Niesłabnącą popularnością cieszą się organizowane zajęcia kulinarne. Ostatnio z okazji Dnia Chłopaka przygotowaliśmy wafle o smaku toffi i kakao.

Ważnym aspektem naszego pobytu w placówce jest uczestnictwo w zajęciach m.in. profilaktyki zdrowotnej, których tematem przewodnim w ubiegłym miesiącu były dopalacze. Dowiedzieliśmy się czym skutkuje przyjmowanie tych środków i jak skutecznie odmawiać w razie ewentualnych nacisków i prób namawiania ze strony grup rówieśniczych. Ciągłe poszukujemy nowych rozwiązań jak skutecznie się uczyć, czego zwieńczeniem było wykonanie plakatu (w ramach zajęć edukacyjnych) prezentującego wskazówki i techniki, których opanowanie skutkuje lepszym przyswajaniem wiedzy z różnych szkolnych przedmiotów.

Składając podziękowania i wyrazy szacunku nauczycielom za ich cierpliwość i trud włożony w naszą edukację i wychowanie wykonaliśmy dla nich karty okolicznościowe, które prezentujemy poniżej.

*Wychowankowie i Wychowawca
Świetlicy Socjoterapeutycznej*

Ochotnicza Straż Pożarna

KOLEJNA EDYCJA AKCJI „RATUJEMY I UCZYMY RATOWAĆ”

W dniu 16 października 2015 r. wspólnie z młodzieżą i dziećmi ze Szkoły Podstawowej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Woli Rafałowskiej miejscowa jednostka OSP brała udział w biciu rekordu świata w jednoczesnym prowadzeniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej przez jak największą ilość osób.

Program Edukacyjny „Ratujemy i Uczymy Ratować” dotarł już do wszystkich szkół podstawowych w Polsce. Dzięki szeregu wolontariuszom, przedstawicielom służb

ratowniczych w tym strażakom OSP i Fundacji WOŚP wszystkie dzieci mają szansę uczyć się pierwszej pomocy. Nie wszyscy jednak zdają sobie sprawę ze skali tego projektu. Jest to absolutny rekord świata, gdyż Polska jest pierwszym krajem na świecie, w którym wprowadzono na tak ogromną skalę naukę podstawowych czynności ratujących życie do szkół podstawowych. Pragnęliśmy podczas „Europejskiego Dnia Przywracania Czynności Serca” pokazywać całej Europie, że wszystkie polskie dzieci już w szkole podstawowej uczą się podstawowych czynności ratujących życie (czyli uciśnięć i wdechów na fantomach), my tak, jak organizatorzy akcji, mamy nadzieję, że „nie zalewa nas fala znieczulicy społecznej, że altruizm bijący od dzieci przeniknie do starszego pokolenia i podczas kolejnego pokazu pierwszej pomocy zatrzymamy się na moment, popatrzymy na kilka prostych czynności i zapiszemy je w pamięci”. W przeprowadzonej ogólnopolskiej akcji brało jednocześnie udział 1100 różnorodnych instytucji i organizacji oraz ponad 88 tysięcy osób z całego kraju.

Nasza OSP już kolejny rok stara się przybliżyć młodemu pokoleniu wiedzę o pierwszej pomocy i zachowaniach w sytuacjach kryzysowych. Naszym wspólnym celem jest, żeby każde dziecko w Polsce знаło podstawy udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia. Razem możemy to osiągnąć.

Jan Kucaj

NOWY SPRZĘT DLA OSP WOLA RAFAŁOWSKA

Dla działalności ratowniczej jednostek OSP najważniejszymi czynnikami jest przygotowanie druhów (wyszkolenie, sprawność fizyczna) oraz odpowiednie wyekwipowanie w sprzęt i wyposażenie strażackie.

We wrześniu dzięki realizacji projektu „Zwiększenie potencjału ratowniczego w regionie poprzez doposażenie jednostki OSP Wola Rafałowska” strażacy z Woli Rafałowskiej wzbogacili się o nowoczesne wyposażenie. W ramach realizacji przedsięwzięcia pozyskano: 8 kompletów ubrań specjalnych, 4 pary butów specjalnych, 4 hełmy, 6 kominiarek, 2 czujniki bezruchu, 6 latarek specjalnych, 1 maszt oświetleniowy z najaśnicami i kablem 10 m, 2 linki strażackie i 2 zatrzaśniki. Większość zakupionego asortymentu należy do uzbrojenia osobistego strażaka, jest to wyposażenie podstawowe, niezbędne do

podjęcia jakichkolwiek działań ratowniczych. Specyfika pracy strażaka podczas interwencji wymaga odpowiedniego wyposażenia ochronnego. Uzbrojenie to, ze względu na złożoność zagrożeń mogących się pojawić na różnych etapach akcji ratowniczej, musi zapewnić ochronę w bardzo szerokim zakresie, m.in. przed wodą, ogniem, wysoką i niską temperaturą, a także przed zagrożeniami mechanicznymi (ostre krawędzie, spadające przedmioty). Ponadto środki ochrony indywidualnej muszą spełniać szereg wymagań dotyczących np.: komfortu cieplnego, paro

przepuszczalności, odporności na zniszczenia mechaniczne. Dzięki zakupionemu wyposażeniu strażacy będą mieli zapewnioną odpowiednią ochronę przed zagrożeniami, które występują podczas działań ratowniczych.

Zakup sprzętu był możliwy dzięki dofinansowaniu projektu przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Wysokość dotacji wyniosła 14 615,42 zł i pokryła 80% kosztów zakupu wyposażenia, pozostała część kosztów została sfinansowana ze środków budżetu gminy.

Marek Czarnota

OSP ZABRATÓWKA MISTRZEM POWIATU!

Niedziela 27 września okazała się szczęśliwym dniem dla strażaków z Zabratówki, wtedy to odbyły się IX Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze. Miejszem zmagania zawodników był stadion sportowy w Pogwizdowie Starym. Zawody zorganizowane zostały przez Zarząd Oddziału Powiatowego ZOSP RP woj. podkarpackiego i Komendę Miejską PSP w Rzeszowie przy współudziale Starostwa Powiatowego i Urzędu Gminy w Głogowie Małopolskim.

Na starcie stanęło 13 drużyn z grupy A (męskie) i 7 drużyn z grupy C (żeńskie). Komisję sędziowską powołał Komendant Miejski PSP w Rzeszowie bryg. Waldemar Wilk, a sędzią głównym zawodów był mł. bryg. Jacek Nita. Sportowe zmagania jak zwykle składały się z dwóch konkurencji zaliczanej do klasyfikacji generalnej. Pierwsza to sztafeta pożarnicza 7x50 metrów z przeszkodami. Uczestnicy zawodów do pokonania mieli m.in. równoważnię, ściankę i tyczki. Drugą konkurencją były ćwiczenia bojowe polegające na uruchomieniu motopompy, rozwinięciu i połączeniu węzów strażackich i przewróceniu strumieniem wody pachołków. Osobnie ocenianą konkurencją (nie zaliczaną do klasyfikacji generalnej) była strażacka musztra, która wróciła do programu zawodów po wielu latach nieobecności.

Zawody przyciągnęły liczną publiczność, która przybyła obserwować starty zawodników. W zmaganiach udział brały najlepsze zespoły z naszego powiatu, dlatego poziom zawodów był wysoki. Rywalizacja drużyn była bardzo zacięta i wyrównana, niejednokrotnie dziesiąte sekundy decydowały o lepszym lub gorszym miejscu. Przebieg poszczególnych konkurencji wywołał wiele emocji wśród zawodników i obserwatorów. Decydujące znaczenie dla wynikóW miała wypracowana na treningach technika i szybkość startujących. Równie ważnym czynnikiem dla klasyfikacji końcowej były „punkty karne” przyznawane

drużynom przez komisję sędziowską za każde odstępstwo od regulaminu zawodów sportowo-pożarniczych.

Zwycięzcami zawodów zostały w grupie C żeńska drużyna OSP Wólka Podleśna, a w grupie A reprezentant naszej gminy - męska drużyna OSP Zabratówka. Najlepsze drużyny zostały uhonorowane pamiątkowymi pucharami i nagrodami rzeczowymi. Druhowie z Zabratówki sprawili dużą niespodziankę pewnie wygrywając rywalizację wśród drużyn męskich. Jest to najlepsze i historyczne osiągnięcie drużyny z terenu Gminy Chmielnik na zawodach tego szczebla. Warto podkreślić znakomite przygotowanie do zawodów strażaków z OSP Zabratówka, gdyż uzyskali znaczącą przewagę punktową nad pozostałymi drużynami. W skład zwycięskiej drużyny weszli druhowie: Dariusz Bała, Przemysław Kusz, Łukasz Magryś, Krystian Olszowy, Eryk Rajzer, Patryk Rajzer, Mateusz Szczepański, Piotr Szczepański i Tomasz Szczepański.

Wyniki końcowe zawodów w grupie A:

Miejsce	Drużyna	Wynik łączny pkt.
1	OSP Zabratówka	103,79
2	OSP Niechobrz	110,02
3	OSP Kamień	110,31
4	OSP Futoma	111,70
5	OSP Wólka Podleśna	112,43
6	OSP Rzeszów – Zalesie	112,62
7	OSP Harta	113,57
8	OSP Bratkowice	115,11
9	OSP Palikówka	116,46
10	OSP Hucisko	117,93
11	OSP Świlcza	125,07
12	OSP Hyżne	130,81
13	OSP Tyczyn	158,45

Wręczenie nagród przez Komendanta Miejskiego PSP w Rzeszowie oraz Prezesa Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP

Zwycięska drużyna OSP Zabratówka

Marek Czarnota

Wieść Gminna z Chmielnika (rejestracja z dnia 18 lutego 1997 r. postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Rzeszowie Wydział I Cywilny na wniosek Urzędu Gminy w Chmielniku) – redaguje kolegium: Krzysztof Grad, Magdalena Wdowik-Reczek, Beata Wojnarowicz-Hondz. Skład i łamanie Adam Antosz. Druk: Urząd Gminy Chmielnik. Nakład: 400 egz.

Wydawca zastrzega sobie prawo skracania i adiustowania publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca nie zamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich autorów, a nie wydawcy.